SHABDARUPADARSHA.

COMPILED

BY

PANDITA-KULAPATI

JIBANANDA VIDYASAGARA B. A.,

Superintendent, Free Sanskrit College, Calcutta.

THIRD EDITION.

CALCUTTA.

PRINTED AT THE NARAYANA PRESS.

1901.

To be had from Pandit Jibananda Vidyasagara B. A.
Superintendent, Free Sanskrit College.
No. 2 Ramanath Majumdara's Street, Calcutta.

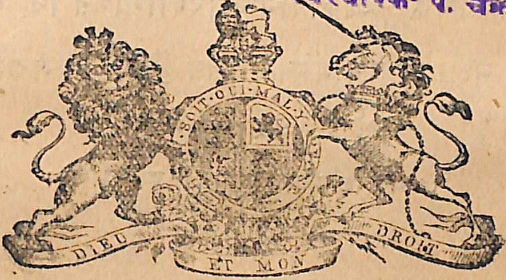
शब्दरूपादर्शः ।

पण्डितकुलपतिना

वि, ए, उपाधिधारिणा

…जीवानन्दविद्यासागरभट्टाचार्य्येण

सङ्कलितः ।



तृतीयसंस्करणम् ।

कलिकातानगर्य्याम्

नारायणयन्त्रे मुद्रितः ।

ई १८८१ ।

প্রকাশক—শ্রীজীবানন্দ বিদ্যাসাগর বি, এ,
২ নং রমানাথ মজুমদারের ষ্ট্রীট্, কলিকাতা।
প্রিণ্টার—শ্রীরসিকলাল পান।
৭৫ নং বড়বাজার তুলাপটী কলিকাতা।

शब्दरूपादर्शः ।

अजन्त-पुंलिङ्गशब्दः ।

अकारान्त-रामशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा	रामः	रामौ	रामाः
द्वितीया	रामम्	रामौ	रामान्
तृतीया	रामेण	रामाभ्याम्	रामैः
चतुर्थी	रामाय	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
पञ्चमी	रामात्	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
षष्ठी	रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
सप्तमी	रामे	रामयोः	रामेषु
सम्बोधने	हे रामः		

एवं मुकुन्दानन्दगोविन्दवृक्षनरादयः अकारान्ताः पुंलिङ्गशब्दाः ।

अकारान्त निर्जरशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	निर्जरः	निर्जरसौ, निर्जरौ	निर्जरसः, निर्जराः
द्वि	निर्जरसम्, निर्जरम्	निर्जरसौ, निर्जरौ	निर्जरसः, निर्जरान्
तृ	निर्जरसा, निर्जरेण	निर्जराभ्याम्	निर्जरैः
च	निर्जरसे, निर्जराय	निर्जराभ्याम्	निर्जरेभ्यः
प	निर्जरसः, निर्जरात्	निर्जराभ्याम्	निर्जरेभ्यः
ष	निर्जरसः, निर्जरस्य	निर्जरसोः, निर्जरयोः	निर्जरसाम्, निर्जराणाम्
स	निर्जरसि, निर्जरे	निर्जरसोः, निर्जरयोः	निर्जरेषु

सम्बो हे निर्जर

केचित् तृतीयैकबहुवचनयोः निर्जरसिना निर्जरसैः पञ्चम्येकवचने च निर्जरसात् व्यवहरन्ति ।

अकारान्त-पादशब्दः ।

प्र	पादः	पादौ	पादाः
द्वि	पादम्	पादौ	पदः, पादान्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	पदा पादेन	पद्भ्याम् पादाभ्याम्	पद्भिः, पादैः
च	पदे पादाय	पद्भ्याम् पादाभ्याम्	पद्भ्यः, पादेभ्यः
प	पदः पादात्	पद्भ्याम् पादाभ्याम्	पद्भ्यः पादेभ्यः
ष	पदः पादस्य	पदोः पादयोः	पदाम् पादानाम्
स	पदि पादे	पदोः पादयोः	पत्सु, पादेषु

सम्बो हे पाद

अकारान्त-दन्तशब्दः ।

प्र	दन्तः	दन्तौ	दन्ताः
द्वि	दन्तम्	दन्तौ	दतः, दन्तान्
तृ	दता, दन्तेन	दद्भ्याम् दन्ताभ्याम्	दद्भिः, दन्तैः
च	दते, दन्ताय	दद्भ्याम् दन्ताभ्याम्	दद्भ्यः दन्तेभ्यः
प	दतः, दन्तात्	दद्भ्याम् दन्ताभ्याम्	दद्भ्यः, दन्तेभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	दतः / दन्तस्य	दतोः / दन्तयोः	दताम् / दन्तानाम्
स	दति, दन्ते	दतोः, दन्तयोः	दत्सु, दन्तेषु

सम्बो हे दन्त

अकारान्त-यूषशब्दः।

प्र	यूषः	यूषौ	यूषाः
द्वि	यूषम्	यूषौ	यूष्णः यूषान्
तृ	यूष्णा यूषेण	यूषभ्याम् / यूषाभ्याम्	यूषभिः, यूषैः
च	यूष्णे, यूषाय	यूषभ्याम् / यूषाभ्याम्	यूषभ्यः, यूषेभ्यः
प	यूष्णः यूषात्	यूषभ्याम् / यूषाभ्याम्	यूषभ्यः / यूषेभ्यः
ष	यूष्णः यूषस्य	यूष्णोः / यूषयोः	यूष्णाम् / यूषाणाम्
स	यूष्णि / यूषे, यूषणि	यूष्णोः / यूषयोः	यूषसु, यूषेषु

सम्बो हे यूष

अकारान्त-मासशब्दः।

प्र	मासः	मासौ	मासाः
द्वि	मासम्	मासौ	मासः, मासान्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	मासा मासेन	माभ्याम् मासाभ्याम्	माभिः मासैः
च	मासे, मासाय	माभ्यां, मासाभ्यां	माभ्यः, मासेभ्यः
प	मासः मासात्,	माभ्यां मासाभ्यां,	माभ्यः मासेभ्यः
ष	मासः मासस्य,	मासोः मासयोः	मासानाम् मासाम्
स	मासि मासे,	मासोः मासयोः	मास्सु मासेषु

सम्बो हे मास

द्व्यह्नव्यह्नसायाह्नशब्दानां सप्तम्येकवचने द्व्यह्नि द्व्यहनि द्व्यह्ने, व्यह्नि व्यहनि व्यह्ने, सायाह्नि सायाहनि सायाह्ने इत्येतानि पदानि क्रमात् स्युः शेषं रामवत् ।

आकारान्त विश्वपाशब्दः ।

प्र	विश्वपाः	विश्वपौ	विश्वपाः
द्वि	विश्वपाम्	विश्वपौ	विश्वपः
तृ	विश्वपा	विश्वपाभ्याम्	विश्वपाभिः
च	विश्वपे	विश्वपाभ्याम्	विश्वपाभ्यः
प	विश्वपः	विश्वपाभ्याम्	विश्वपाभ्यः
ष	विश्वपः	विश्वपोः	विश्वपाम्
स	विश्वपि	विश्वपोः	विश्वपासु

सम्बो हे विश्वपाः

एवं शङ्खध्म-पुरुषदादयः क्विबन्ता आकारान्तशब्दाः ।

आकारान्त-हाहाशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	हाहाः	हाहौ	हाहाः
द्वि	हाहाम्	हाहौ	हाहाः
तृ	हाहा	हाहाभ्याम्	हाहाभिः
च	हाहै	हाहाभ्याम्	हाहाभ्यः
प	हाहाः	हाहाभ्याम्	हाहाभ्यः
ष	हाहाः	हाहौः	हाहाम्
स	हाहे	हाहौः	हाहासु

सम्बो हे हाहाः

इकारान्त-हरिशब्दः ।

प्र	हरिः	हरी	हरयः
द्वि	हरिम्	हरी	हरीन्
तृ	हरिणा	हरिभ्याम्	हरिभिः
च	हरये	हरिभ्याम्	हरिभ्यः
प	हरेः	हरिभ्याम्	हरिभ्यः
ष	हरेः	हर्योः	हरीणाम्
स	हरौ	हर्योः	हरिषु

सम्बो हे हरे

एवं श्रीपत्यग्नि-रवि-मुनिप्रभृतयः शब्दाः ।

इकारान्त-सखिशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सखा	सखायौ	सखायः
द्वि	सखायम्	सखायौ	सखीन्
तृ	सख्या	सखिभ्याम्	सखिभिः
च	सख्ये	सखिभ्याम्	सखिभ्यः
प	सख्युः	सखिभ्याम्	सखिभ्यः
ष	सख्युः	सख्योः	सखीनाम्
स	सख्यौ	सख्योः	सखिषु

सम्बो हे सखे

इकारान्त-पतिशब्दः ।

प्र	पतिः	पती	पतयः
द्वि	पतिम्	पती	पतीन्
तृ	पत्या	पतिभ्याम्	पतिभिः
च	पत्ये	पतिभ्याम्	पतिभ्यः
प	पत्युः	पतिभ्याम्	पतिभ्यः
ष	पत्युः	पत्योः	पतीनाम्
स	पत्यौ	पत्योः	पतिषु

सम्बो हे पते

केवलं पतिशब्दस्य रूपोऽयं समासे स्थितानान्तु महीपति-श्रीपति-बृहस्पति-वनस्पतिप्रभृतीनां हरिवत् ।

बहुवचनान्त-कति-यति-ततिशब्दः ।

	बहुवचनन्	बहुवचनम्	बहुवचनम्
प्र	कति	यति	तति
द्वि	कति	यति	तति
तृ	कतिभिः	यतिभिः	ततिभिः
च	कतिभ्यः	यतिभ्यः	ततिभ्यः
प	कतिभ्यः	यतिभ्यः	ततिभ्यः
ष	कतीनाम्	यतीनाम्	ततीनाम्
स	कतिषु	यतिषु	ततिषु
सम्बो	हे कति	हे यति	हे तति

ईकारान्त वातप्रमीशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	वातप्रमीः	वातप्रम्यौ	वातप्रम्यः
द्वि	वातप्रमीम्	वातप्रम्यौ	वातप्रमीन्
तृ	वातप्रम्या	वातप्रमीभ्याम्	वातप्रमीभिः
च	वातप्रम्ये	वातप्रमीभ्याम्	वातप्रमीभ्यः
प	वातप्रम्यः	वातप्रमीभ्याम्	वातप्रमीभ्यः
ष	वातप्रम्यः	वातप्रम्योः	वातप्रम्याम्
स	वातप्रमी	वातप्रम्योः	वातप्रमीषु
सम्बो	हे वातप्रमीः		

एवं क्विबन्तभिन्ना ईकारान्ताः पुंलिङ्गशब्दाः यथा अति-लक्ष्मी-प्रियतन्त्री-बहुप्रेयस्यादयः।

ईकारान्त-सुधीशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सुधीः	सुधियौ	सुधियः
द्वि	सुधियम्	सुधियौ	सुधियः
तृ	सुधिया	सुधीभ्याम्	सुधीभिः
च	सुधिये	सुधीभ्याम्	सुधीभ्यः
प	सुधियः	सुधीभ्याम्	सुधीभ्यः
ष	सुधियः	सुधियोः	सुधियाम्
स	सुधियि	सुधियोः	सुधीषु

सम्बो हे सुधीः

एवं सुश्री-यवक्री-शुद्धधीप्रभृतयः। नीशब्दोऽपि सुधीवत् केवलं सप्तम्येकवचने नियाम् इति स्यात् ।

ईकारान्त-प्रधीशब्दः ।

प्र	प्रधी	प्रध्यौ	प्रध्यः
द्वि	प्रध्यम्	प्रध्यौ	प्रध्यः
तृ	प्रध्या	प्रधीभ्याम्	प्रधीभिः
च	प्रध्ये	प्रधीभ्याम्	प्रधीभ्यः
प	प्रध्यः	प्रधीभ्याम्	प्रधीभ्यः
ष	प्रध्यः	प्रध्योः	प्रध्याम्
स	प्रध्यि	प्रध्योः	प्रधीषु

सम्बो हे प्रधीः

एवमग्रणी-दीधी-सुती-लूनी-सुखी-ग्रामणी-प्रभृतयः केवल-मग्रणीग्रामण्योः सप्तम्येकवचने अग्रण्याम् ग्रामण्याम् इति स्याताम्। सुती-लूनी-सुख्याश्च पञ्चमीषष्ठ्येकवचने सुत्यः सुत्युः, लून्यः लून्युः, सुख्यः सुख्युः इत्येतानि पदानि क्रमात् वा स्युरिति प्रभेदः।

उकारान्त-शम्भु-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचवनम्	बहुवचनम्
प्र	शम्भुः	शम्भू	शम्भवः
द्वि	शम्भुम्	शम्भू	शम्भून्
तृ	शम्भुना	शम्भुभ्याम्	शम्भुभिः
च	शम्भवे	शम्भुभ्याम्	शम्भुभ्यः
प	शम्भोः	शम्भुभ्याम्	शम्भुभ्यः
ष	शम्भोः	शम्भ्वोः	शम्भूनाम्
स	शम्भौ	शम्भ्वोः	शम्भुषु
सम्बो	हे शम्भो		

एवं विष्णु-वायु-भानु-मन्वादयः।

उकारान्त-क्रोष्टुशब्दः।

प्र	क्रोष्टा	क्रोष्टारौ	क्रोष्टारः
द्वि	क्रोष्टारम्	क्रोष्टारौ	क्रोष्टॄन्
	क्रोष्ट्रा / क्रोष्टुना	क्रोष्टुभ्याम्	क्रोष्टुभिः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	क्रोष्ट्रे क्रोष्टवे	क्रोष्टुभ्याम्	क्रोष्टुभ्यः
प	क्रोष्टुः क्रोष्टोः	क्रोष्टुभ्याम्	क्रोष्टुभ्यः
ष	क्रोष्टुः क्रोष्टोः	क्रोष्ट्रोः क्रोष्ट्वोः	क्रोष्टूनाम्
स	क्रोष्टरि क्रोष्टौ,	क्रोष्ट्रोः क्रोष्ट्वोः	क्रोष्टुषु

सम्बो हे क्रोष्टो

ऊकारान्त-हूहूशब्दः।

प्र	हूहूः	हूह्वौ	हूह्वः
द्वि	हूहूम्	हूह्वौ	हूहून्
तृ	हूह्वा	हूहूभ्याम्	हूहूभिः
च	हूह्वे	हूहूभ्याम्	हूहूभ्यः
प	हूह्वः	हूहूभ्याम्	हूहूभ्यः
ष	हूह्वः	हूह्वोः	हूह्वाम्
स	हूह्वि	हूह्वोः	हूहूषु

सम्बो हे हूहूः

एवमतिचमूप्रभृतयः। एवं शसि अतिचम्वः आमि अतिचमूनां सम्बोधने अतिचमू इति भेदः।

ऊकारान्त-सुभूशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सुभूः	सुभुवौ	सुभुवः
द्वि	सुभुवम्	सुभुवौ	सुभूवः
तृ	सुभुवा	सुभूभ्याम्	सुभूभिः
च	सुभुवे	सुभूभ्याम्	सुभूभ्यः
प	सुभुवः	सुभूभ्याम्	सुभूभ्यः
ष	सुभुवः	सुभुवोः	सुभुवाम्
स	सुभुवि	सुभुवोः	सुभूषु

सम्बो हे सुभूः

एवं कटप्रू-स्वयम्भूप्रभृतयः।

ऊकारान्त-सुलूशब्दः।

प्र	सुलूः	सुल्वौ	सुल्वः
द्वि	सुल्वम्	सुल्वौ	सुल्वः
तृ	सुल्वा	सुलूभ्याम्	सुलभिः
च	सुल्वे	सुलूभ्याम्	सुलूभ्यः
प	सुल्वः	सुलूभ्याम्	सुलूभ्यः
ष	सुल्वः	सुल्वोः	सुल्वाम्
स	सुल्वि	सुल्वोः	सुलूषु

सम्बो हे सुलूः

एवं खलपु-दृन्भू-पुनर्भू-वर्षाभू-काराभ्वादयः।

ऋकारान्त-धातृशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	धाता	धातारौ	धातारः
द्वि	धातारम्	धातारौ	धातॄन्
तृ	धात्रा	धातृभ्याम्	धातृभिः
च	धात्रे	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
प	धातुः	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
ष	धातुः	धात्रोः	धातॄणाम्
स	धातरि	धात्रोः	धातृषु

सम्बो हे धातः

एवं पितृ-भ्रातृ-नृ-सव्येष्टृ-जामातृ-देवृ-भिन्ना ऋकारान्त-शब्दाः।

ऋकारान्त-पितृशब्दः।

प्र	पिता	पितरौ	पितरः
द्वि	पितरम्	पितरौ	पितॄन्
तृ	पित्रा	पितृभ्याम्	पितृभिः
च	पित्रे	पितृभ्याम्	पितृभ्यः
प	पितुः	पितृभ्याम्	पितृभ्यः
ष	पितुः	पित्रोः	पितॄणाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	पितरि	पित्रोः	पितृषु
सम्बो	हे पितः		

एवं भ्रात्रादयः। नृशब्दस्य तु षष्ठीबहुवचने नृणां नॄणाम् इति विशेषः।

ऐकारान्त-रैशब्दः।

प्र	राः	रायौ	रायः
द्वि	रायम्	रायौ	रायः
तृ	राया	राभ्याम्	राभिः
च	राये	राभ्याम्	राभ्यः
प	रायः	राभ्याम्	राभ्यः
ष	रायः	रायोः	रायाम्
स	रायि	रायोः	रासु
सम्बो	हे राः		

ओकारान्त-गोशब्दः।

प्र	गौः	गावौ	गावः
द्वि	गाम्	गावौ	गाः
तृ	गवा	गोभ्याम्	गोभिः
च	गवे	गोभ्याम्	गोभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	गोः	गोभ्याम्	गोभ्यः
ष	गोः	गवोः	गवाम्
स	गवि	गवोः	गोषु
सम्बो	हे गौः		

एवं यावन्त ओकारान्तशब्दाः ।

औकारान्त ग्लौशब्दः ।

प्र	ग्लौ	ग्लावौ	ग्लावः
द्वि	ग्लावम्	ग्लावौ	ग्लावः
तृ	ग्लावा	ग्लौभ्याम्	ग्लौभिः
च	ग्लावे	ग्लौभ्याम्	ग्लौभ्यः
प	ग्लावः	ग्लौभ्याम्	ग्लौभ्यः
ष	ग्लावः	ग्लावोः	ग्लावाम्
स	ग्लावि	ग्लावोः	ग्लौषु
सम्बो	हे ग्लौः		

एवं यावन्त औकारान्त-शब्दाः ।

इति अजन्त-पुंलिङ्गशब्दाः ।

—

अजन्त-स्त्रीलिङ्ग-शब्दाः ।

आकारान्त-उमाशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	उमा	उमे	उमाः
द्वि	उमाम्	उमे	उमाः
तृ	उमया	उमाभ्याम्	उमाभिः
च	उमायै	उमाभ्याम्	उमाभ्यः
प	उमायाः	उमाभ्याम्	उमाभ्यः
ष	उमायाः	उमयोः	उमानाम्
स	उमायाम्	उमयोः	उमासु
	सम्बो हे उमे		

एवं दुर्गा-माया-अम्बिका-लताप्रभृतयः आवन्ताः शब्दाः । अम्बा-अक्का-अल्ला-अत्ता-इत्यादीनां सम्बोधने ह्रस्वः स्यात् । यथा हे अम्ब हे अक्क इत्यादि शेषम् उमावत् ।

आकारान्त-जराशब्दः ।

प्र	जरा	जरसौ जरे	जरसः जराः
द्वि	जरसम् जराम्	जरसौ जरे	जरसः जराः
तृ	जरसा जरया	जराभ्याम्	जराभिः
च	जरसे जरायै	जराभ्याम्	जराभ्यः
प	जरसः / जरायाः	जराभ्याम्	जराभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	जरसः जरायाः	जरसोः जरयोः	जरसाम् जराणाम्
स	जरसि जरायाम्	जरसोः जरयोः	जरासु

सम्बो हे जरे

औकारे परे च जरसी जरे इत्येके।

आकारान्त-नासिकाशब्दः।

प्र	नासिका	नासिके	नासिकाः
द्वि	नासिकाम्	नासिके	नसः नासिकाः
तृ	नसा नासिकया	नोभ्याम् नासिकाभ्याम्	नोभिः नासिकाभिः
च	नसे नासिकायै	नोभ्याम् नासिकाभ्याम्	नोभ्यः नासिकाभ्यः
प	नसः नासिकायाः	नोभ्याम् नासिकाभ्याम्	नोभ्यः नासिकाभ्यः
ष	नसः नासिकायाः	नसोः नासिकयोः	नसाम् नासिकानाम्
स	नसि नासिकायाम्	नसोः नासिकयोः	नोःसु नासिकासु

सम्बो हे नासिके

आकारान्त-पृतनाशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	पृतना	पृतने	पृतनाः
द्वि	पृतनाम्	पृतने	पृतः पृतनाः
तृ	पृता पृतनया	पृद्भ्याम् पृतनाभ्याम्	पृद्भिः पृतनाभिः
च	पृते पृतनायै	पृद्भ्याम् पृतनाभ्याम्	पृद्भ्यः पृतनाभ्यः
प	पृतः पृतनायाः	पृद्भ्याम् पृतनाभ्याम्	पृद्भ्यः पृतनाभ्यः
ष	पृतः पृतनायाः	पृतोः पृतनयोः	पृताम् पृतनानाम्
स	पृति पृतनायाम्	पृतोः पृतनयोः	पृत्सु पृतनासु

सम्बो हे पृतने

आकारान्त-निशाशब्दः ।

प्र	निशा	निशे	निशाः
द्वि	निशाम्	निशे	निशः निशाः
तृ	निशा निशया	निड्भ्याम् निशाभ्याम्	निड्भिः निशाभिः
च	निशे निशायै	निड्भ्याम् निशाभ्याम्	निड्भ्यः निशाभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	निशः / निशायाः	निड्भ्याम् / निशाभ्याम्	निड्भ्यः / निशाभ्यः
ष	निशः / निशायाः	निशोः / निशयोः	निशाम् / निशानाम्
स	निशि / निशायाम्	निशोः / निशयोः	निट्सु / निशासु

सम्बो हे निशे

आकारान्त-क्विबन्तगोपाशब्दः।

प्र	गोपाः	गोपौ	गोपाः
द्वि	गोपाम्	गोपौ	गोपः
तृ	गोपा	गोपाभ्याम्	गोपाभिः
च	गोपे	गोपाभ्याम्	गोपाभ्यः
प	गोपः	गोपाभ्याम्	गोपाभ्यः
ष	गोपः	गोपोः	गोपाम्
स	गोपि	गोपोः	गोपासु

सम्बो हे गोपाः

एवमन्ये क्विबन्ता आकारान्तशब्दाः।

इकारान्त-मतिशब्दः।

प्र	मतिः	मती	मतयः
द्वि	मतिम्	मती	मतीः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	मत्या	मतिभ्याम्	मतिभिः
च	मत्यै मतये	मतिभ्याम्	मतिभ्यः
प	मत्याः मतेः	मतिभ्याम्	मतिभ्यः
ष	मत्याः मतेः	मत्योः	मतीनाम्
स	मत्याम् मतौ	मत्योः	मतिषु
सम्बो	हे मते		

एवं श्रुति-स्मृति-बुद्ध्यादिक्तिप्रत्ययान्ता अन्ये च इकारान्ताः स्त्रीलिङ्गशब्दाः ज्ञेयाः।

ईकारान्त-गौरीशब्दः ।

प्र	गौरी	गौर्य्यौ	गौर्य्यः
द्वि	गौरीम्	गौर्य्यौ	गौरीः
तृ	गौर्य्या	गौरीभ्याम्	गौरीभिः
च	गौर्य्यै	गौरीभ्याम्	गौरीभ्यः
प	गौर्य्याः	गौरीभ्याम्	गौरीभ्यः
ष	गौर्य्याः	गौर्य्योः	गौरीणाम्
स	गौर्य्याम्	गौर्य्योः	गौरीषु
सम्बो	हे गौरि		

एवं वाणी-काली-नद्यादयः। अवी-लक्ष्मी-तन्त्री-तरी-प्रभृतीनाम् अनीवन्तत्वात् न सेर्लोपः ।

ईकारान्त-स्त्रीशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	स्त्री	स्त्रियौ	स्त्रियः
द्वि	स्त्रियम् स्त्रीम्	स्त्रियौ	स्त्रियः स्त्रीः
तृ	स्त्रिया	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभिः
च	स्त्रियै	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभ्यः
प	स्त्रियाः	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभ्यः
ष	स्त्रियाः	स्त्रियोः	स्त्रीणाम्
स	स्त्रियाम्	स्त्रियोः	स्त्रीषु

सम्बो हे स्त्रि

ईकारान्त-श्रीशब्दः।

प्र	श्रीः	श्रियौ	श्रियः
द्वि	श्रियम्	श्रियौ	श्रियः
तृ	श्रिया	श्रीभ्याम्	श्रीभिः
च	श्रियै श्रिये	श्रीभ्याम्	श्रीभ्यः
प	श्रियाः श्रियः	श्रीभ्याम्	श्रीभ्यः
ष	श्रियाः श्रियः	श्रियोः	श्रीणाम् श्रियाम्
स	श्रियाम् श्रियि	श्रियोः	श्रीषु

सम्बो हे श्रीः

एवं ह्री-भी-धीप्रभृतयः। बहुव्रीहिसमासे निष्पन्नानां सुधी-सुश्री-प्रधीप्रभृतीनां यवक्रीशब्दस्य च रूपं पुंवत्। कर्म्मधारयसमासे सुधीः श्रीवत्, प्रधीर्लक्ष्मीवत्।

उकारान्त-धेनुशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	धेनुः	धेनू	धेनवः
द्वि	धेनुम्	धेनू	धेनूः
तृ	धेन्वा	धेनुभ्याम्	धेनुभिः
च	धेन्वै धेनवे	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः
प	धेन्वाः धेनोः	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः
ष	धेन्वाः धेनोः	धेन्वोः	धेनूनाम्
स	धेन्वाम् धेनौ	धेन्वोः	धेनुषु

सम्बो हे धेनो

एवं यावन्त उकारान्त-स्त्रीलिङ्गशब्दाः ।

ऊकारान्त-वधूशब्दः ।

प्र	वधूः	वध्वौ	वध्वः
द्वि	वधूम्	वध्वौ	वधूः
तृ	वध्वा	वधूभ्याम्	वधूभिः
च	वध्वै	वधूभ्याम्	वधूभ्यः
प	वध्वाः	वधूभ्याम्	वधूभ्यः
ष	वध्वाः	वध्वोः	वधूनाम्
स	वध्वाम्	वध्वोः	वधषु

सम्बो हे वधु

एवं तनू-चमूप्रभृतयः ।

ऊकारान्त-भ्रूशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	भ्रूः	भ्रुवौ	भ्रुवः
द्वि	भ्रुवम्	भ्रुवौ	भ्रुवः
तृ	भ्रुवा	भ्रूभ्याम्	भ्रूभिः
च	भ्रुवै भ्रुवे	भ्रूभ्याम्	भ्रूभ्यः
प	भ्रुवाः भ्रुवः	भ्रूभ्याम्	भ्रूभ्यः
ष	भ्रुवाः भ्रुवः	भ्रुवोः	भ्रूणाम् भ्रुवाम्
स	भ्रुवाम् भ्रुवि	भ्रुवोः	भ्रूषु

सम्बो हे भ्रूः

एवं भूः। सुभ्रूशब्दस्य सम्बोधने हे सुभ्रु इत्येके।

पुनर्भू-दृन्भू-वर्षाभू-काराभूप्रभृतयः वधूवत् सुभूः पुंलिङ्गवत्।

ऋकारान्त-स्वसृशब्दः।

प्र	स्वसा	स्वसारौ	स्वसारः
द्वि	स्वसारम्	स्वसारौ	स्वसॄः
तृ	स्वस्रा	स्वसृभ्याम्	स्वसृभिः
च	स्वस्रे	स्वसृभ्याम्	स्वसृभ्यः
प	स्वसुः	स्वसृभ्याम्	स्वसृभ्यः
ष	स्वसुः	स्वस्रोः	स्वसॄणाम्
स	स्वसरि	स्वस्रोः	स्वसृषु

सम्बो हे स्वसः

ऋकारान्त-मातृशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	माता	मातरौ	मातरः
द्वि	मातरम्	मातरौ	मातॄः
तृ	मात्रा	मातृभ्याम्	मातृभिः
च	मात्रे	मातृभ्याम्	मातृभ्यः
प	मातुः	मातृभ्याम्	मातृभ्यः
ष	मातुः	मात्रोः	मातॄणाम्
स	मातरि	मात्रोः	मातृषु

सम्बो हे मातः

एवं यातृ-ननान्दृ-दुहितृ-शब्दाः।

ऐकारान्त-सुरैशब्दः।

प्र	सुराः	सुरायौ	सुरायः
द्वि	सुरायम्	सुरायौ	सुरायः
तृ	सुराया	सुराभ्याम्	सुराभिः
च	सुराये	सुराभ्याम्	सुराभ्यः
प	सुरायः	सुराभ्याम्	सुराभ्यः
ष	सुरायः	सुरायोः	सुरायाम्
स	सुरायि	सुरायोः	सुरासु

सम्बो हे सुराः

ओकारान्त-द्योशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	द्यौः	द्यावौ	द्यावः
द्वि	द्याम्	द्यावौ	द्यावः
तृ	द्यवा	द्योभ्याम्	द्योभिः
च	द्यवे	द्योभ्याम्	द्योभ्यः
प	द्योः	द्योभ्याम्	द्योभ्यः
ष	द्योः	द्यवोः	द्यवाम्
स	द्यवि	द्यवोः	द्योषु

सम्बो हे द्यौः

औकारान्त-नौशब्दः।

प्र	नौः	नावौ	नावः
द्वि	नावम्	नावौ	नावः
तृ	नावा	नौभ्याम्	नौभिः
च	नावे	नौभ्याम्	नौभ्यः
प	नावः	नौभ्याम्	नौभ्यः
ष	नावः	नावोः	नावाम्
स	नावि	नावोः	नौषु

सम्बो हे नौः

एवं यावन्त औकारान्त-स्त्रीलिङ्गशब्दाः।

इति स्त्रीलिङ्ग-पादः।

अजन्त-क्लीवलिङ्गशब्दाः।

अकारान्त-ज्ञानशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि
द्वि	ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि
तृ	ज्ञानेन	ज्ञानाभ्याम्	ज्ञानैः
च	ज्ञानाय	ज्ञानाभ्याम्	ज्ञानेभ्यः
प	ज्ञानात्	ज्ञानाभ्याम्	ज्ञानेभ्यः
ष	ज्ञानस्य	ज्ञानयोः	ज्ञानानाम्
स	ज्ञाने	ज्ञानयोः	ज्ञानेषु

सम्बो हे ज्ञान

एवं वन-धन-फलादयः।

अकारान्त-अजरशब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	अजरसम् अजरम्	अजरसौ अजरे	अजरांसि अजराणि
द्वि	अजरसम् अजरम्	अजरसौ अजरे	अजरांसि अजराणि
तृ	अजरसा अजरेण	अजराभ्याम्	अजरैः
च	अजरसे अजराय	अजराभ्याम्	अजरेभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	अजरसः अजरात्	अजराभ्याम्	अजरेभ्यः
ष	अजरसः अजरस्य	अजरसोः अजरयोः	अजरसाम् अजराणाम्
स	अजरसि अजरे	अजरसोः अजरयोः	अजरेषु

सम्बो हे अजर

अकारान्त-हृदयशब्दः।

प्र	हृदयम्	हृदये	हृन्दि हृदयानि
द्वि	हृदयम्	हृदये	हृन्दि हृदयानि
तृ	हृदा हृदयेन	हृद्भ्याम् हृदयाभ्याम्	हृद्भिः हृदयैः
च	हृदे हृदयाय	हृद्भ्याम् हृदयाभ्याम्	हृद्भ्यः हृदयेभ्यः
प	हृदः हृदयात्	हृद्भ्याम् हृदयाभ्याम्	हृद्भ्यः हृदयेभ्यः
ष	हृदः हृदयस्य	हृदोः हृदययोः	हृदाम् हृदयानाम्
स	हृदि हृदये	हृदोः हृदययोः	हृत्सु हृदयेषु

सम्बो हे हृदय

अकारान्त-शीर्षशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	शीर्षम्	शीर्षे	शीर्षाणि
द्वि	शीर्षम्	शीर्षे	शीर्षाणि
तृ	शीर्ष्णा शीर्षेण	शीर्षभ्याम् शीर्षाभ्याम्	शीर्षभिः शीर्षैः
च	शीर्ष्णे शीर्षाय	शीर्षभ्याम् शीर्षाभ्याम्	शीर्षभ्यः शीर्षेभ्यः
प	शीर्ष्णः शीर्षात्	शीर्षभ्याम् शीर्षाभ्याम्	शीर्षभ्यः शीर्षेभ्यः
ष	शीर्ष्णः शीर्षस्य	शीर्ष्णोः शीर्षयोः	शीर्ष्णाम् शीर्षाणाम्
स	शीर्षणि शीर्ष्णि शीर्षे	शीर्ष्णोः शीर्षयोः	शीर्षसु शीर्षेषु

सम्बो हे शीर्ष

अकारान्त-उदकशब्दः ।

प्र	उदकम्	उदके	उदकानि
द्वि	उदकम्	उदके	उदानि उदकानि
तृ	उद्गा उदकेन	उदभ्याम् उदकाभ्याम्	उदभिः उदकैः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	उद्ने उदकाय	उदभ्याम् उदकाभ्याम्	उदभ्यः उदकेभ्यः
प	उद्नः उदकात्	उदभ्याम् उदकाभ्याम्	उदभ्यः उदकेभ्यः
ष	उद्नः उदकस्य	उद्नोः उदकयोः	उद्नाम् उदकानाम्
स	उदनि उद्नि उदके	उद्नोः उदकयोः	उदसु उदकेषु

सम्बो हे उदक

एवं आसनशब्दः ।

आकारान्त-श्रीपाशब्दः ।

प्र	श्रीपम्	श्रीपे	श्रीपाणि
द्वि	श्रीपम्	श्रीपे	श्रीपाणि
तृ	श्रीपेण	श्रीपाभ्याम्	श्रीपैः
च	श्रीपाय	श्रीपाभ्याम्	श्रीपेभ्यः
प	श्रीपात्	श्रीपाभ्याम्	श्रीपेभ्यः
ष	श्रीपस्य	श्रीपयोः	श्रीपाणाम्
स	श्रीपे	श्रीपयोः	श्रीपेषु

सम्बो हे श्रीप

इकारान्त-वारिशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	वारि	वारिणी	वारीणि
द्वि	वारि	वारिणी	वारीणि
तृ	वारिणा	वारिभ्याम्	वारिभिः
च	वारिणे	वारिभ्याम्	वारिभ्यः
प	वारिणः	वारिभ्याम्	वारिभ्यः
ष	वारिणः	वारिणोः	वारीणाम्
स	वारिणि	वारिणोः	वारिषु

सम्बो हे वारे वारि

इकारान्त-अनादिशब्दः ।

प्र	अनादि	अनादिनी	अनादीनि
द्वि	अनादि	अनादिनी	अनादीनि
तृ	अनादिना	अनादिभ्याम्	अनादिभिः
च	अनादये / अनादिने	अनादिभ्याम्	अनादिभ्यः
प	अनादेः अनादिनः	अनादिभ्याम्	अनादिभ्यः
ष	अनादेः / अनादिनः	अनाद्योः / अनादिनोः	अनादीनाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	अनादौ अनादिनि	अनाद्योः अनादिनोः	अनादिषु
सम्बो	हे अनादे	अनादि	

इकारान्त-दधिशब्दः।

प्र	दधि	दधिनी	दधीनि
द्वि	दधि	दधिनी	दधीनि
तृ	दध्ना	दधिभ्याम्	दधिभिः
च	दध्ने	दधिभ्याम्	दधिभ्यः
प	दध्नः	दधिभ्याम्	दधिभ्यः
ष	दध्नः	दध्नोः	दध्नाम्
स	दध्नि दधनि	दध्नोः	दधिषु
सम्बो	हे दधे दधि		

एवं अस्थि-सक्थि-अक्षिशब्दाः।

ईकारान्त-सुधीशब्दः।

प्र	सुधि	सुधिनी	सुधीनि
द्वि	सुधि	सुधिनी	सुधीनि
तृ	सुधिया सुधिना	सुधिभ्याम्	सुधिभिः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	सुधिये सुधिने	सुधिभ्याम्	सुधिभ्यः
प	सुधियः सुधिनः	सुधिभ्याम्	सुधिभ्यः
ष	सुधियः सुधिनः	सुधियोः सुधिनोः	सुधियाम् सुधीनाम्
स	सुधियि सुधिनि	सुधियोः सुधिनोः	सुधिषु

सम्बो हे सुधि

उकारान्त-मधुशब्दः।

प्र	मधु	मधुनी	मधूनि
द्वि	मधु	मधुनी	मधूनि
तृ	मधुना	मधुभ्याम्	मधुभिः
च	मधुने	मधुभ्याम्	मधुभ्यः
प	मधुनः	मधुभ्याम्	मधुभ्यः
ष	मधुनः	मधुनोः	मधूनाम्
स	मधुनि	मधुनोः	मधुषु

सम्बो हे मधो मधु

एवं अम्बुशब्दः।

सानुशब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सानु	सानुनी	सानूनि
द्वि	सानु	सानुनी	स्नूनि सानूनि
तृ	स्नुना सानुना	स्नुभ्याम् सानुभ्याम्	स्नुभिः सानुभिः
च	स्नुने सानुने	स्नुभ्याम् सानुभ्याम्	स्नुभ्यः सानुभ्यः
प	स्नुनः सानुनः	स्नुभ्याम् सानुभ्याम्	स्नुभ्यः सानुभ्यः
ष	स्नुनः सानुनः	स्नुनोः सानुनोः	स्नूनाम् सानूनाम्
स	स्नुनि सानुनि	स्नुनोः सानुनोः	स्नुषु सानुषु

सम्बो हे सानो सानु

ऋकारान्त धातृशब्दः ।

प्र	धातृ	धातृणी	धातॄणि
द्वि	धातृ	धातृणी	धातॄणि
तृ	धात्रा धातृणा	धातृभ्याम्	धातृभिः
च	धात्रे धातृणे	धातृभ्याम्	धातृभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	धातुः धातृणः	धातृभ्याम्	धातृभ्यः
ष	धातुः धातृणः	धात्रोः धातृणोः	धातॄणाम्
स	धातरि धातृणि	धात्रोः धातृणोः	धातृषु
सम्बो	हे धातः धातृ		

एवं ज्ञातृ-कर्त्रादयः।

ऐकारान्त-सुरैशब्दः।

प्र	सुरि	सुरिणी	सुरीणि
द्वि	सुरि	सुरिणी	सुरीणि
तृ	सुराया सुरिणा	सुराभ्याम्	सुराभिः
च	सुराये सुरिणे	सुराभ्याम्	सुराभ्यः
प	सुरायः सुरिणः	सुराभ्याम्	सुराभ्यः
ष	सुरायः सुरिणः	सुरायोः सुरिणोः	सुरायाम् सुराणाम्
स	सुरायि सुरिणि	सुरायोः सुरिणोः	सुरासु
सम्बो	हे सुरे सुरि		

ओकारान्त-प्रद्योशब्दः।

प्र	प्रद्यु	प्रद्युनी	प्रद्यूनि
द्वि	प्रद्यु	प्रद्युनी	प्रद्यूनि
तृ	प्रद्यवा प्रद्युना	प्रद्युभ्याम्	प्रद्युभिः

	एकवचनम्		द्विवचनम्		बहुवचनम्
च	प्रद्यवि	प्रद्युने	प्रद्युभ्याम्		प्रद्युभ्यः
प	प्रद्योः	प्रद्युनः	प्रद्युभ्याम्		प्रद्युभ्यः
ष	प्रद्योः	प्रद्युनः	प्रद्वोः	प्रद्युनोः	प्रद्यूनाम्
स	प्रद्यौ	प्रद्युनि	प्रद्वोः	प्रद्युनोः	प्रद्युषु
स	सम्बो हे प्रद्यो प्रद्यु				

औकारान्त-सुनौशब्दः ।

प्र	सुनु		सुनुनी		सुनूनि
द्वि	सुनु		सुनुनी		सुनूनि
तृ	सुनावा	सुनुना	सुनुभ्याम्		सुनुभिः
च	सुनावे	सुनुने	सुनुभ्याम्		सुनुभ्यः
प	सुनावः	सुनुनः	सुनुभ्याम्		सुनुभ्यः
ष	सुनावः	सुनुनः	सुनावोः	सुनुनोः	सुनावाम् / सुनूनाम्
स	सुनावि	सुनुनि	सुनावोः	सुनुनोः	सुनुषु

सम्बो हे सुनो सुनु

इति क्लीबलिङ्गपादः ।

हसन्त-पुंलिङ्गशब्दः ।

उदच्शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनन्	बहुवचनन्
प्र	उदङ्	उदञ्चौ	उदञ्चः
द्वि	उदञ्चम्	उदञ्चौ	उदीचः
तृ	उदीचा	उदग्भ्याम्	उदग्भिः
च	उदीचे	उदग्भ्याम्	उदग्भ्यः
प	उदीचः	उदग्भ्याम्	उदग्भ्यः
ष	उदीचः	उदीचोः	उदीचाम्
स	उदीचि	उदीचोः	उदक्षु

सम्बो हे उदङ्

एवम् अमुमुयच्-अदमुयच्-प्रत्यच्प्रभृतयः ।

उदञ्चशब्दः ।

प्र	उदङ्	उदञ्चौ	उदञ्चः
द्वि	उदञ्चम्	उदञ्चौ	उदञ्चः
तृ	उदञ्चा	उदङ्भ्याम्	उदङ्भिः
च	उदञ्चे	उदङ्भ्याम्	उदङ्भ्यः
प	उदञ्चः	उदङ्भ्याम्	उदङ्भ्यः
ष	उदञ्चः	उदञ्चोः	उदञ्चाम्
स	उदञ्चि	उदञ्चोः	उदङ्सु

सम्बो हे उदङ्

प्राच्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	प्राङ्	प्राञ्चौ	प्राञ्चः
द्वि	प्राञ्चम्	प्राञ्चौ	प्राचः
तृ	प्राचा	प्राग्भ्याम्	प्राग्भिः
च	प्राचे	प्राग्भ्याम्	प्राग्भ्यः
प	प्राचः	प्राग्भ्याम्	प्राग्भ्यः
ष	प्राचः	प्राचोः	प्राचाम्
स	प्राचि	प्राचोः	प्राक्षु

सम्बो हे प्राङ्

प्राञ्च्-शब्दः।

प्र	प्राङ्	प्राञ्चौ	प्राञ्चः
द्वि	प्राञ्चम्	प्राञ्चौ	प्राञ्चः
तृ	प्राञ्चा	प्राङ्भ्याम्	प्राङ्भिः
च	प्राञ्चे	प्राङ्भ्याम्	प्राङ्भ्यः
प	प्राञ्चः	प्राङ्भ्याम्	प्राङ्भ्यः
ष	प्राञ्चः	प्राञ्चोः	प्राञ्चाम्
स	प्राञ्चि	प्राञ्चोः	प्राङ्सु प्राङ्क्षु

सम्बो हे प्राङ्

एवं क्रुञ्च्-शब्दः।

तिर्य्यच्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	तिर्य्यङ्	तिर्य्यञ्चौ	तिर्य्यञ्चः
द्वि	तिर्य्यञ्चम्	तिर्य्यञ्चौ	तिरश्चः
तृ	तिरश्चा	तिर्य्यग्भ्याम्	तिर्य्यग्भिः
च	तिरश्चे	तिर्य्यग्भ्याम्	तिर्य्यग्भ्यः
प	तिरश्चः	तिर्य्यग्भ्याम्	तिर्य्यग्भ्यः
ष	तिरश्चः	तिरश्चोः	तिरश्चाम्
स	तिरश्चि	तिरश्चोः	तिर्य्यक्षु

सम्बो हे तिर्य्यङ्

एवं उदच् सम्यच्। केवलं शसादावचि परे उदीचः उदीचा समीचः समीचा इत्यादि।

सुव्रश्च् शब्दः।

प्र	सुव्रट् सुव्रड्	सुव्रश्चौ	सुव्रश्चः
द्वि	सुव्रश्चम्	सुव्रश्चौ	सुव्रश्चः
तृ	सुव्रश्चा	सुव्रड्भ्याम्	सुव्रड्भिः
च	सुव्रश्चे	सुव्रड्भ्याम्	सुव्रड्भ्यः
प	सुव्रश्चः	सुव्रड्भ्याम्	सुव्रड्भ्यः
ष	सुव्रश्चः	सुव्रश्चोः	सुव्रश्चाम्
स	सुव्रश्चि	सुव्रश्चोः	सुव्रट्सु

सम्बो हे सुव्रड्

राज्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	राट् राड्	राजौ	राजः
द्वि	राजम्	राजौ	राजः
तृ	राजा	राड्भ्याम्	राड्भिः
च	राजे	राड्भ्याम्	राड्भ्यः
प	राजः	राड्भ्याम्	राड्भ्यः
ष	राजः	राजोः	राजाम्
स	राजि	राजोः	राट्सु

सम्बो हे राट् राड्

एवं विभ्राज्-परिव्राज्-विश्वसृज्-परिसृज्-देवेज्शब्दाः ।

विश्वराज्-शब्दः ।

प्र	विश्वाराट्, विश्वाराड्	विश्वराजौ	विश्वराजः
द्वि	विश्वराजम्	विश्वराजौ	विश्वराजः
तृ	विश्वराजा	विश्वाराड्भ्याम्	विश्वाराड्भिः
च	विश्वराजे	विश्वाराड्भ्याम्	विश्वाराड्भ्यः
प	विश्वराजः	विश्वाराड्भ्याम्	विश्वाराड्भ्यः
ष	विश्वराजः	विश्वराजोः	विश्वराजाम्
स	विश्वराजि	विश्वराजोः	विश्वाराट्सु

सम्बो हे विश्वाराट् विश्वाराड्

सुयुज्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सुयुक्	सुयुजौ	सुयुजः
द्वि	सुयुजम्	सुयुजौ	सुयुजः
तृ	सुयुजा	सुयुग्भ्याम्	सुयुग्भिः
च	सुयुजे	सुयुग्भ्याम्	सुयुग्भ्यः
प	सुयुजः	सुयुग्भ्याम्	सुयुग्भ्यः
ष	सुयुजः	सुयुजोः	सुयुजाम्
स	सुयुजि	सुयुजोः	सुयुक्षु

सम्बो हे सुयुक्

खञ्ज्-शब्दः ।

प्र	खन्	खञ्जौ	खञ्जः
द्वि	खञ्जम्	खञ्जौ	खञ्जः
तृ	खञ्जा	खन्भ्याम्	खन्भिः
च	खञ्जे	खन्भ्याम्	खन्भ्यः
प	खञ्जः	खन्भ्याम्	खन्भ्यः
ष	खञ्जः	खञ्जोः	खञ्जाम्
स	खञ्जि	खञ्जोः	खंसु

सम्बो हे खन्

भृस्ज्-शब्दः ।

प्र	भृट् भृड्	भृज्जौ	भृज्जः
द्वि	भृज्जम्	भृज्जौ	भृज्जः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	भृज्जा	भृड्भ्याम्	भृड्भिः
च	भृज्जे	भृड्भ्याम्	भृड्भ्यः
प	भृज्जः	भृड्भ्याम्	भृड्भ्यः
ष	भृज्जः	भृज्जोः	भृज्जाम्
स	भृज्जि	भृज्जोः	भृट्सु

सम्बो हे भृट् भृड्

ऊर्ज्-शब्दः ।

प्र	ऊर्क् ऊर्ग्	ऊर्जौ	ऊर्जः
द्वि	ऊर्जम्	ऊर्जौ	ऊर्जः
तृ	ऊर्जा	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भिः

शेषं सुयुज्-शब्द इव । एवं ऋत्विज् ।

अवयाज्-शब्दः ।

प्र	अवयाः	अवयाजौ	अवयाजः
द्वि	अवयाजम्	अवयाजौ	अवयाजः
तृ	अवयाजा	अवयोभ्याम्	अवयोभिः
च	अवयाजे	अवयोभ्याम्	अवयोभ्यः
प	अवयाजः	अवयोभ्याम्	अवयोभ्यः
ष	अवयाजः	अवयाजोः	अवयाजाम्
स	अवयाजि	अवयाजोः	अवयःसु

सम्बो हे अवयाः अवयः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
		महत्-शब्दः।	
प्र	महान्	महान्तौ	महान्तः
द्वि	महान्तम्	महान्तौ	महतः
तृ	महता	महद्भ्याम्	महद्भिः
च	महते	महद्भ्याम्	महद्भ्यः
प	महतः	महद्भ्याम्	महद्भ्यः
ष	महतः	महतोः	महताम्
स	महति	महतोः	महत्सु
सम्बो	हे महन्		
		भवत्-शब्दः।	
प्र	भवन्	भवन्तौ	भवन्तः
द्वि	भवन्तम्	भवन्तौ	भवतः
तृ	भवता	भवद्भ्याम्	भवद्भिः
च	भवते	भवद्भ्याम्	भवद्भ्यः
प	भवतः	भवद्भ्याम्	भवद्भ्यः
ष	भवतः	भवतोः	भवताम्
स	भवति	भवतोः	भवत्सु
सम्बो	हे भवन्		

एवं गायत्-इच्छत्-गच्छत्-पश्यत्-इत्यादयः। युष्मदर्थक-भवत् शब्दस्य प्रथमैकवचने भवान् सम्बोधने हे भोः हे भवन् इति विशेषः।

श्रीमत्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	श्रीमान्	श्रीमन्तौ	श्रीमन्तः
द्वि	श्रीमन्तम्	श्रीमन्तौ	श्रीमतः
सम्बो	हे श्रीमन्		

शेषं भवद्वत् । एवं भगवत्-अघवत्-भास्वदादयः । प्रथमयोर्द्वयोः सम्बोधने हे भगोः हे भगवन् हे अघोः हे अघवन् इति विशेषः ।

ददत्-शब्दः ।

प्र	ददत्	ददतौ	ददतः
द्वि	ददतम्	ददतौ	ददतः
तृ	ददता	ददद्भ्याम्	ददद्भिः
च	ददते	ददद्भ्याम्	ददद्भ्यः
प	ददतः	ददद्भ्याम्	ददद्भ्यः
ष	ददतः	ददतोः	ददताम्
स	ददति	ददतोः	ददत्सु
सम्बो	हे ददत्		

एवं जक्षत् जाग्रत् इत्यादयो द्विरुक्ताः ।

सुपाद्-शब्दः ।

प्र	सुपात्	सुपादौ	सुपादः
द्वि	सुपादम्	सुपादौ	सुपदः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	सुपदा	सुपाद्भ्याम्	सुपाद्भिः
च	सुपदे	सुपाद्भ्याम्	सुपाद्भ्यः
प	सुपदः	सुपाद्भ्याम्	सुपाद्भ्यः
ष	सुपदः	सुपदोः	सुपदाम्
स	सुपदि	सुपदोः	सुपात्सु

सम्बो सुपात् सुपाद्

बुध्-शब्दः ।

प्र	भुत् भुद्	बुधौ	बुधः
द्वि	बुधम्	बुधौ	बुधः
तृ	बुधा	भुद्भ्याम्	भुद्भिः
च	बुधे	भुद्भ्याम्	भुद्भ्यः
प	बुधः	भुद्भ्याम्	भुद्भ्यः
ष	बुधः	बुधोः	बुधाम्
स	बुधि	बुधोः	भुत्सु

सम्बो हे भुत् हे भुद्

वृत्रहन्-शब्दः ।

प्र	वृत्रहा	वृत्रहणौ	वृत्रहणः
द्वि	वृत्रहणम्	वृत्रहणौ	वृत्रघ्नः
तृ	वृत्रघ्ना	वृत्रहभ्याम्	वृत्रहभिः
च	वृत्रघ्ने	वृत्रहभ्याम्	वृत्रहभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	वृत्रघ्नः	वृत्रहभ्याम्	वृत्रहभ्यः
ष	वृत्रघ्नः	वृत्रघ्नोः	वृत्रघ्नाम्
स	वृत्रघ्नि, वृत्रहणि	वृत्रघ्नोः	वृत्रहसु

सम्बो हे वृत्रहन्

एवं मित्रहन्-शब्दः।

राजन्-शब्दः।

प्र	राजा	राजानौ	राजानः
द्वि	राजानम्	राजानौ	राज्ञः
तृ	राज्ञा	राजभ्याम्	राजभिः
च	राज्ञे	राजभ्याम्	राजभ्यः
प	राज्ञः	राजभ्याम्	राजभ्यः
ष	राज्ञः	राज्ञोः	राज्ञाम्
स	राज्ञि, राजनि	राज्ञोः	राजसु

सम्बो हे राजन्

एवं लघिमन्-गरिमन्-पूषन्-अर्य्यमन् इत्यादयः।

किन्तु पूषन्शब्दस्य सप्तम्येकवचने पूषि पूष्णि पूषणि इत्येतानि स्युः।

मघवन्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	मघवान् / मघवा	मघवन्तौ / मघवानौ	मघवन्तः / मघवानः
द्वि	मघवन्तम् / मघवानम्	मघवन्तौ / मघवानौ	मघवतः मघोनः
तृ	मघवता / मघोना	मघवद्भ्याम् / मघवभ्याम्	मघवद्भिः / मघवभिः
च	मघवते / मघोने	मघवद्भ्याम् / मघवभ्याम्	मघवद्भ्यः / मघवभ्यः
प	मघवतः / मघोनः	मघवद्भ्याम् / मघवभ्याम्	मघवद्भ्यः / मघवभ्यः
ष	मघवतः / मघोनः	मघवतोः / मघोनोः	मघवताम् / मघोनाम्
स	मघवति / मघोनि	मघवतोः / मघोनोः	मघवत्सु / मघवसु

सम्बो हे मघवन्

श्वन्-शब्दः।

प्र	श्वा	श्वानौ	श्वानः
द्वि	श्वानम्	श्वानौ	शुनः
तृ	शुना	श्वभ्याम्	श्वभिः

एकवचनम्		द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	शुने	श्वभ्याम्	श्वभ्यः
प	शुनः	श्वभ्याम्	श्वभ्यः
ष	शुनः	शुनोः	शुनाम्
स	शुनि	शुनोः	श्वसु

सम्बो हे श्वन्

युवन्-शब्दः।

प्र	युवा	युवानौ	युवानः
द्वि	युवानम्	युवानौ	यूनः
तृ	यूना	युवभ्याम्	युवभिः
च	यूने	युवभ्याम्	युवभ्यः
प	यूनः	युवभ्याम्	युवभ्यः
ष	यूनः	यूनोः	यूनाम्
स	यूनि	यूनोः	युवसु

सम्बो हे युवन्

अर्वन्-शब्दः।

प्र	अर्वन्	अर्वन्तौ	अर्वन्तः
द्वि	अर्वन्तम्	अर्वन्तौ	अर्वतः
तृ	अर्वता	अर्वद्भ्याम्	अर्वद्भिः
च	अर्वते	अर्वद्भ्याम्	अर्वद्भ्यः
प	अर्वतः	अर्वद्भ्याम्	अर्वद्भ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	अर्वतः	अर्वतोः	अर्वताम्
स	अर्वति	अर्वतोः	अर्वत्सु

सम्बो हे अर्वन्

अनर्वन्-शब्दः।

प्र	अनर्वा	अनर्वाणौ	अनर्वाणः
द्वि	अनर्वाणम्	अनर्वाणौ	अनर्वाणः
तृ	अनर्वणा	अनर्वभ्याम्	अनर्वभिः
च	अनर्वणे	अनर्वभ्याम्	अनर्वभ्यः
प	अनर्वणः	अनर्वभ्याम्	अनर्वभ्यः
ष	अनर्वणः	अनर्वणोः	अनर्वणाम्
स	अनर्वणि	अनर्वणोः	अनर्वसु

सम्बो हे अनर्वन्

एवं ब्रह्मन् यज्वन् इत्यादयः।

यशस्विन्-शब्दः।

प्र	यशस्वी	यशस्विनौ	यशस्विनः
द्वि	यशस्विनम्	यशस्विनौ	यशस्विनः
तृ	यशस्विना	यशस्विभ्याम्	यशस्विभिः
च	यशस्विने	यशस्विभ्याम्	यशस्विभ्यः
प	यशस्विनः	यशस्विभ्याम्	यशस्विभ्यः
ष	यशस्विनः	यशस्विनोः	यशस्विनाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	यशस्विनि	यशस्विनोः	यशस्विसु
सम्बो	हे यशस्विन्		

एवं स्रोतस्विन्-ज्ञानिन्-धनिन्-प्रभृतय इनन्ताः ।

पथिन्-शब्दः ।

प्र	पन्थाः	पन्थानौ	पन्थानः
द्वि	पन्थानम्	पन्थानौ	पथः
तृ	पथा	पथिभ्याम्	पथिभिः
च	पथे	पथिभ्याम्	पथिभ्यः
प	पथः	पथिभ्याम्	पथिभ्यः
ष	पथः	पथोः	पथाम्
स	पथि	पथोः	पथिषु
सम्बो	हे पन्थाः		

एवं मथिन्-ऋभुक्षिन् ।

प्रशाम्-शब्दः ।

प्र	प्रशान्	प्रशामौ	प्रशामः
द्वि	प्रशामम्	प्रशामौ	प्रशामः
तृ	प्रशामा	प्रशान्भ्याम्	प्रशान्भिः
च	प्रशामे	प्रशान्भ्याम्	प्रशान्भ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	प्रशामः	प्रशान्भ्याम्	प्रशान्भ्यः
ष	प्रशामः	प्रशामोः	प्रशामाम्
स	प्रशामि	प्रशामोः	प्रशान्सु

सम्बो हे प्रशान्

विश्-शब्दः ।

प्र	विट् विड्	विशौ	विशः
द्वि	विशम्	विशौ	विशः
तृ	विशा	विड्भ्याम्	विड्भिः
च	विशे	विड्भ्याम्	विड्भ्यः
प	विशः	विड्भ्याम्	विड्भ्यः
ष	विशः	विशोः	विशाम्
स	विशि	विशोः	विट्सु

सम्बो हे विट् विड्

नश्-शब्दः ।

प्र	नक् नग् नट् नड्	नशौ	नशः
द्वि	नशम्	नशौ	नशः
तृ	नशा	नग्भ्याम् नड्भ्याम्	नग्भिः नड्भिः
च	नशे	नग्भ्याम् नड्भ्याम्	नग्भ्यः नड्भ्यः
प	नशः	नग्भ्याम् नड्भ्याम्	नग्भ्यः नड्भ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	नशः	नशोः	नशाम्
स	नशि	नशोः	नक्षु नट्सु

सम्बो हे नक् नग् नट् नड्

पुरोडाश्-शब्दः ।

प्र	पुरोडाः	पुरोडाशौ	पुरोडाशः
द्वि	पुरोडाशम्	पुरोडाशौ	पुरोडाशः
तृ	पुरोडाशा	पुरोडोभ्याम्	पुरोडोभिः
च	पुरोडाशे	पुरोडोभ्याम्	पुरोडोभ्यः
प	पुरोडाशः	पुरोडोभ्याम्	पुरोडोभ्यः
ष	पुरोडाशः	पुरोडाशोः	पुरोडाशाम्
स	पुरोडाशि	पुरोडाशोः	पुरोडस्सु

सम्बो हे पुरोडाः पुरोडः

स्पृश्-शब्दः ।

प्र	स्पृक् स्पृग्	स्पृशौ	स्पृशः
द्वि	स्पृशम्	स्पृशौ	स्पृशः
तृ	स्पृशा	स्पृग्भ्याम्	स्पृग्भिः
च	स्पृशे	स्पृग्भ्याम्	स्पृग्भ्यः
प	स्पृशः	स्पृग्भ्याम्	स्पृग्भ्यः
ष	स्पृशः	स्पृशोः	स्पृशाम्
स	स्पृशि	स्पृशोः	स्पृक्षु

सम्बो हे स्पृक् स्पृग्

दधृष्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	दधृक् दधृग्	दधृषौ	दधृषः
द्वि	दधृषम्	दधृषौ	दधृषः
तृ	दधृषा	दधृग्भ्याम्	दधृग्भिः
च	दधृषे	दधृग्भ्याम्	दधृग्भ्यः
प	दधृषः	दधृग्भ्याम्	दधृग्भ्यः
ष	दधृषः	दधृषोः	दधृषाम्
स	दधृषि	दधृषोः	दधृक्षु

सम्बो हे दधृक् दधृग्

पिपठिष्-शब्दः।

प्र	पिपठीः	पिपठिषौ	पिपठिषः
द्वि	पिपठिषम्	पिपठिषौ	पिपठिषः
तृ	पिपठिषा	पिपठीर्भ्याम्	पिपठीर्भिः
च	पिपठिषे	पिपठीर्भ्याम्	पिपठीर्भ्यः
प	पिपठिषः	पिपठीर्भ्याम्ः	पिपठीर्भ्यः
ष	पिपठिषः	पिपठिषोः	पिपठिषाम्
स	पिपठिषि	पिपठिषोः	पिपठीःषु पिपठीष्षु

सम्बो हे पिपठीः

दोष्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	दोः	दोषौ	दोषः
द्वि	दोषम्	दोषौ	दोष्णः दोषः
तृ	दोष्णा दोषा	दोषभ्याम् दोर्भ्याम्	दोषभिः दोर्भिः
च	दोष्णे दोषे	दोषभ्याम् दोर्भ्याम्	दोषभ्यः दोर्भ्यः
प	दोष्णः दोषः	दोषभ्याम् दोर्भ्याम्	दोषभ्यः दोर्भ्यः
ष	दोष्णः दोषः	दोष्णोः दोषोः	दोष्णाम् दोषाम्
स	दोष्णि दोषणि, दोषि	दोष्णोः दोषोः	दोषसु दोःषु
सम्बो	हे दोः		

सुपिस्शब्दः।

प्र	सुपीः	सुपिसौ	सुपिसः
द्वि	सुपिसम्	सुपिसौ	सुपिसः
तृ	सुपिसा	सुपीर्भ्याम्	सुपीर्भिः
च	सुपिसे	सुपीर्भ्याम्	सुपीर्भ्यः
प	सुपिसः	सुपीर्भ्याम्	सुपीर्भ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	सुपिसः	सुपिसोः	सुपिसाम्
स	सुपिसि	सुपिसोः	सुपीःषु सुपीष्षु

सम्बो हे सुपीः

एवं सुतुस्-शब्दः ।

विद्वस्-शब्दः ।

प्र	विद्वान्	विद्वांसौ	विद्वांसः
द्वि	विद्वांसम्	विद्वांसौ	विदुषः
तृ	विदुषा	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भिः
च	विदुषे	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भ्यः
प	विदुषः	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भ्यः
ष	विदुषः	विदुषोः	विदुषाम्
स	विदुषि	विदुषोः	विद्वत्सु

सम्बो हे विद्वन्

पुम्स्-शब्दः ।

प्र	पुमान्	पुमांसौ	पुमांसः
द्वि	पुमांसम्	पुमांसौ	पुंसः
तृ	पुंसा	पुम्भ्याम्	पुम्भिः
च	पुंसे	पुम्भ्याम्	पुम्भ्यः
प	पुंसः	पुम्भ्याम्	पुम्भ्यः

एकवचनम्		द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	पुंसः	पुंसोः	पुंसाम्
स	पुंसि	पुंसोः	पुंसु

सम्बो हे पुमन्

पेचिवस्-शब्दः।

प्र	पेचिवान्	पेचिवांसौ	पेचिवांसः
द्वि	पेचिवांसम्	पेचिवांसौ	पेचुषः
तृ	पेचुषा	पेचिवद्भ्याम्	पेचिवद्भिः
च	पेचुषे	पेचिवद्भ्याम्	पेचिवद्भ्यः
प	पेचुषः	पेचिवद्भ्याम्	पेचिवद्भ्यः
ष	पेचुषः	पेचुषोः	पेचुषाम्
स	पेचुषि	पेचुषोः	पेचिवत्सु

सम्बो हे पेचिवन्

जगन्वस्-शब्दः।

प्र	जगन्वान्	जगन्वांसौ	जगन्वांसः
द्वि	जगन्वांसम्	जगन्वांसौ	जग्मुषः
तृ	जग्मुषा	जगन्वद्भ्याम्	जगन्वद्भिः
च	जग्मुषे	जगन्वद्भ्याम्	जगन्वद्भ्यः
प	जग्मुषः	जगन्वद्भ्याम्	जगन्वद्भ्यः
ष	जग्मुषः	दग्मुषोः	ज.मुषाम्
स	जग्मुषि	जग्मुषोः	जगन्वत्सु

सम्बो हे जगन्वन्

जग्मिवस्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	जग्मिवान्	जग्मिवांसौ	जग्मिवांसः
द्वि	जग्मिवांसम्	जग्मिवांसौ	जग्मुषः
तृ	जग्मुषा	जग्मिवद्भ्याम्	जग्मिवद्भिः
च	जग्मुषे	जग्मिवद्भ्याम्	जग्मिवद्भ्यः
प	जग्मुषः	जग्मिवद्भ्याम्	जग्मिवद्भ्यः
ष	जग्मुषः	जग्मुषोः	जग्मुषाम्
स	जग्मुषि	जग्मुषोः	जग्मिवत्सु

सम्बो हे जग्मिवन्

सुहिन्स्-शब्दः ।

प्र	सुहिन्	सुहिंसौ	सुहिंसः
द्वि	सुहिंसम्	सुहिंसौ	सुहिंसः
तृ	सुहिंसा	सुहिन्भ्याम्	सुहिन्भिः
च	सुहिंसे	सुहिन्भ्याम्	सुहिन्भ्यः
प	सुहिंसः	सुहिन्भ्याम्	सुहिन्भ्यः
ष	सुहिंसः	सुहिंसोः	सुहिंसाम्
स	सुहिंसि	सुहिंसोः	सुहिन्सु

सम्बो हे सुहिन्

ध्वस्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	ध्वत् ध्वद्	ध्वसौ	ध्वसः
द्वि	ध्वसम्	ध्वसौ	ध्वसः
तृ	ध्वसा	ध्वद्भ्याम्	ध्वद्भिः
च	ध्वसे	ध्वद्भ्याम्	ध्वद्भ्यः
प	ध्वसः	ध्वद्भ्याम्	ध्वद्भ्यः
ष	ध्वसः	ध्वसोः	ध्वसाम्
स	ध्वसि	ध्वसोः	ध्वत्सु

सम्बो हे ध्वत् ध्वद्

एवं स्रस्-शब्दः।

उक्थशस्-शब्दः।

प्र	उक्थशाः	उक्थशासौ	उक्थशासः
द्वि	उक्थशासम्	उक्थशासौ	उक्थशासः
तृ	उक्थशासा	उक्थशोभ्याम्	उक्थशोभिः
च	उक्थशासे	उक्थशोभ्याम्	उक्थशोभ्यः
प	उक्थशासः	उक्थशोभ्याम्	उक्थशोभ्यः
ष	उक्थशासः	उक्थशासोः	उक्थशासाम्
स	उक्थशासि	उक्थशासोः	उक्थशस्सु

सम्बो हे उक्थशाः हे उक्थशः

उशनस्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	उशना:	उशनसौ	उशनसः
द्वि	उशनसम्	उशनसौ	उशनसः
तृ	उशनसा	उशनोभ्याम्	उशनोभिः
च	उशनसे	उशनोभ्याम्	उशनोभ्यः
प	उशनसः	उशनोभ्याम्	उशनोभ्यः
ष	उशनसः	उशनसोः	उशनसाम्
स	उशनसि	उशनसोः	उशनस्सु

सम्बो हे उशन उशनन् उशनः

एवं अनेहस् सम्बोधने हे अनेहाः, अनेहः।

वेधस्-शब्दः।

प्र	वेधाः	वेधसौ	वेधसः
द्वि	वेधसम्	वेधसौ	वेधसः
तृ	वेधसा	वेधोभ्याम्	वेधोभिः
च	वेधसे	वेधोभ्याम्	वेधोभ्यः
प	वेधसः	वेधोभ्याम्	वेधोभ्यः
ष	वेधसः	वेधसोः	वेधसाम्
स	वेधसि	वेधसोः	वेधःसु

सम्बो हे वेधाः हे वेधः

सुवस्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सुवः	सुवसौ	सुवसः
द्वि	सुवसम्	सुवसौ	सुवसः
तृ	सुवसा	सुवोभ्याम्	सुवोभिः
च	सुवसे	सुवोभ्याम्	सुवोभ्यः
प	सुवसः	सुवोभ्याम्	सुवोभ्यः
ष	सुवसः	सुवसोः	सुवसाम्
स	सुवसि	सुवसोः	सुवःसु

सम्बो हे सुवः

लिह्-शब्दः।

प्र	लिट् लिड्	लिहौ	लिहः
द्वि	लिहम्	लिहौ	लिहः
तृ	लिहा	लिड्भ्याम्	लिड्भिः
च	लिहे	लिड्भ्याम्	लिड्भ्यः
प	लिहः	लिड्भ्याम्	लिड्भ्यः
ष	लिहः	लिहोः	लिहाम्
स	लिहि	लिहोः	लिट्सु

सम्बो हे लिट् लिड्

दुह् शब्दः।

प्र	धुक धुग्	दुहौ	दुहः
द्वि	दुहम्	दुहौ	दुहः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	दुहा	धुग्भ्याम्	धुग्भिः
च	दुहे	धुग्भ्याम्	धुग्भ्यः
प	दुहः	धुग्भ्याम्	धुग्भ्यः
ष	दुहः	दुहोः	दुहाम्
स	दुहि	दुहोः	धुक्षु

सम्बो हे धुक् धुग्

मुह्-शब्दः ।

प्र	मुक् मुग् मुट् मुड्	मुहौ	मुहः
द्वि	मुहम्	मुहौ	मुहः
तृ	मुहा	मुग्भ्याम् मुड्भ्याम्	मुग्भिः मुड्भिः
च	मुहे	मुग्भ्याम् मुड्भ्याम्	मुग्भ्यः मुड्भ्यः
प	मुहः	मुग्भ्याम् मुड्भ्याम्	मुग्भ्यः मुड्भ्यः
ष	मुहः	मुहोः	मुहाम्
स	मुहि	मुहोः	मुक्षु, मुट्सु

सम्बो हे मुक् मुग् मुट् मुड्

एवं द्रुह् स्निह् स्नुह् प्रभृतयः ।

विश्ववाह्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	विश्ववाट्, विश्ववाड्	विश्ववाहौ	विश्ववाहः
द्वि	विश्ववाहम्	विश्ववाहौ	विश्वौहः
तृ	विश्वौहा	विश्ववाड्भ्याम्	विश्ववाड्भिः
च	विश्वौहे	विश्ववाड्भ्याम्	विश्ववाड्भ्यः
प	विश्वौहः	विश्ववाड्भ्याम्	विश्ववाड्भ्यः
ष	विश्वौहः	विश्वौहोः	विश्वौहाम्
स	विश्वौहि	विश्वौहोः	विश्ववाट्सु

सम्बो हे विश्ववाट् विश्ववाड् ।

भूवाह्-शब्दः ।

प्र	भूवाट् भूवाड्	भूवाहौ	भूवाहः
द्वि	भूवाहम्	भूवाहौ	भूहः
तृ	भूहा	भू वाड्भ्याम्	भूवाड्भिः
च	भूहे	भूवाड्भ्याम्	भूवाड्भ्यः
प	भूहः	भूवाड्भ्याम्	भूवाड्भ्यः
ष	भूहः	भूहोः	भूहाम्
स	भूहि	भूहोः	भूवाट्सु

सम्बो हे भूवाट् भूवाड् ।

एवं शालिवाह्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	अनड्वान्	अनड्वाहौ	अनड्वाहः
द्वि	अनड्वाहम्	अनड्वाहौ	अनडुहः
तृ	अनडुहा	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भिः
च	अनडुहे	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भ्यः
प	अनडुहः	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भ्यः
ष	अनडुहः	अनडुहोः	अनडुहाम्
स	अनडुहि	अनडुहोः	अनडुत्सु

सम्बो हे अनड्वन्।

श्वेतवाह् शब्दः।

प्र	श्वेतवाः	श्वेतवाहौ	श्वेतवाहः
द्वि	श्वेतवाहम्	श्वेतवाहौ	श्वेतौहः / श्वेतवाहः
तृ	श्वेतौहा / श्वेतवाहा,	श्वेतवोभ्याम्	श्वेतवोभिः
च	श्वेतौहे / श्वेतवाहे,	श्वेतवोभ्याम्	श्वेतवोभ्यः
प	श्वेतौहः / श्वेतवाहः	श्वेतवोभ्याम्	श्वेतवोभ्यः
ष	श्वेतौहः / श्वेतवाहः	श्वेतौहोः / श्वेतवाहोः	श्वेतौहाम् / श्वेतवाहाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	श्वितौहि श्वेतवाहि,	श्वोतौहोः श्वेतवाहोः	श्वेतवःसु
सम्बो	हे श्वेतवः श्वेतवाः		

गोरक्ष्-शब्दः ।

प्र	गोरक् गोरग्	गोरक्षौ	गोरक्षः
द्वि	गोरक्षम्	गोरक्षौ	गोरक्षः
तृ	गोरक्षा	गोरग्भ्याम्	गोरग्भिः
च	गोरक्षे	गोरग्भ्याम्	गोरग्भ्यः
प	गोरक्षः	गोरग्भ्याम्	गोरग्भ्यः
ष	गोरक्षः	गोरक्षोः	गोरक्षाम्
स	गोरक्षि	गोरक्षोः	गोरक्षु
सम्बो	हे गोरक् गोरग्		

एवं पिपक्ष् दिधक्ष् प्रभृतयः ।

विविक्ष्-शब्दः ।

प्र	विविट् विविड्	विविक्षौ	विविक्षः
द्वि	विविक्षम्	विविक्षौ	विविक्षः
तृ	विविक्षा	विविड्भ्याम्	विविड्भिः
च	विविक्षे	विविड्भ्याम्	विविड्भ्यः
प	विविक्षः	विविड्भ्याम्	विविड्भ्यः
ष	विविक्षः	विविक्षोः	विविक्षाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	विविच्चि	विविच्चोः	विविट्सु

सम्बो हे विविट् विविड्

इति हसन्त पुंलिङ्ग-शब्दाः।

अथ हसन्त स्त्रीलिङ्ग-शब्दाः।

वाच्शब्दः।

प्र	वाक्	वाचौ	वाचः
द्वि	वाचम्	वाचौ	वाचः
तृ	वाचा	वाग्भ्याम्	वाग्भिः
च	वाचे	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः
प	वाचः	वाग्भ्याम्	वाग्भ्यः
ष	वाचः	वाचोः	वाचाम्
स	वाचि	वाचोः	वाक्षु

सम्बो हे वाक्

दिव्-शब्दः।

प्र	द्यौः	दिवौ	दिवः
द्वि	द्याम् दिवम्	दिवौ	दिवः
तृ	दिवा	द्युभ्याम्	द्युभिः
च	दिवे	द्युभ्याम्	द्युभ्यः
प	दिवः	द्युभ्याम्	द्युभ्यः
ष	दिवः	दिवोः	दिवाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	दिवि	दिवोः	द्युषु
सम्बो हे द्यौः			

अप्शब्दः बहुवचनान्तः।

प्र	आपः
द्वि	अपः
तृ	अद्भिः
च	अद्भ्यः
प	अद्भ्यः
ष	अपाम्
स	अप्सु

गिर्-शब्दः।

प्र	गीः	गिरौ	गिरः
द्वि	गिरम्	गिरौ	गिरः
तृ	गिरा	गीर्भ्याम्	गीर्भिः
च	गिरे	गीर्भ्याम्	गीर्भ्यः
प	गिरः	गीर्भ्याम्	गीर्भ्यः
ष	गिरः	गिरोः	गिराम्
स	गिरि	गिरोः	गीर्षु
सम्बो हे गीः			

एवं-पुर्शब्दः।

दिश्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	दिक्	दिशौ	दिशः
द्वि	दिशम्	दिशौ	दिशः
तृ	दिशा	दिग्भ्याम्	दिग्भिः
च	दिशे	दिग्भ्याम्	दिग्भ्यः
प	दिशः	दिग्भ्याम्	दिग्भ्यः
ष	दिशः	दिशोः	दिशाम्
स	दिशि	दिशोः	दिक्षु

सम्बो हे दिक्

एवं दृश्-शब्दः ।

त्विष्-शब्दः ।

प्र	त्विट्	त्विषौ	त्विषः
द्वि	त्विषम्	त्विषौ	त्विषः
तृ	त्विषा	त्विड्भ्याम्	त्विड्भिः
च	त्विषे	त्विड्भ्याम्	त्विड्भ्यः
प	त्विषः	त्विड्भ्याम्	त्विड्भ्यः
ष	त्विषः	त्विषोः	त्विषाम्
स	त्विषि	त्विषोः	त्विट्सु

सम्बो हे त्विट्

एवं तृष्-शब्दः ।

सजुस्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	सजूः	सजुषौ	सजुषः
द्वि	सजुषम्	सजुषौ	सजुषः
तृ	सजुषा	सजूर्भ्याम्	सजूर्भिः
च	सजुषे	सजूर्भ्याम्	सजूर्भ्यः
प	सजुषः	सजूर्भ्याम्	सजूर्भ्यः
ष	सजुषः	सजुषोः	सजूषाम्
स	सजुषि	सजुषोः	सजूःषु

सम्बो हे सजूः

एवं आशीस्-शब्दः ।

उपानह्-शब्दः ।

प्र	उपानत्	उपानहौ	उपानहः
द्वि	उपानहम्	उपानहौ	उपानहः
तृ	उपानहा	उपानद्भ्याम्	उपानद्भिः
च	उपानहे	उपानद्भ्याम्	उपानद्भ्यः
प	उपानहः	उपानद्भ्याम्	उपानद्भ्यः
ष	उपानहः	उपानहोः	उपानहाम्
स	उपानहि	उपानहोः	उपानत्सु

सम्बो हे उपानत्

उष्णिह्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	उष्णिक् उष्णिग्	उष्णिहौ	उष्णिहः
द्वि	उष्णिहम्	उष्णिहौ	उष्णिहः
तृ	उष्णिहा	उष्णिग्भ्याम्	उष्णिग्भिः
च	उष्णिहे	उष्णिग्भ्याम्	उष्णिग्भ्यः
प	उष्णिहः	उष्णिग्भ्याम्	उष्णिग्भ्यः
ष	उष्णिहः	उष्णिहोः	उष्णिहाम्
स	उष्णिहि	उष्णिहोः	उष्णिक्षु

सम्बो हे उष्णिक्

इति हसन्त-स्त्रीलिङ्ग-शब्दाः ।

अथ हसन्त-क्लीवलिङ्ग-शब्दाः ।

सुवल्ग्-शब्दः ।

प्र	सुवल्	सुवल्गी	सुवन्ल्गि सुवल्गि
द्वि	सुवल्	सुवल्गी	सुवन्ल्गि सुवल्गि
तृ	सुवल्गा	सुवल्भ्याम्	सुवल्भिः
च	सुवल्गे	सुवल्भ्याम्	सुवल्भ्यः
प	सुवल्गः	सुवल्भ्याम्	सुवल्भ्यः
ष	सुवल्गः	सुवल्गोः	सुवल्गाम्
स	सुवल्गि	सुवल्गोः	सुवल्सु

सम्बो हे सुवल्

गवाच्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	गवाक्	गोची	गवाञ्चि
द्वि	गवाक्	गोची	गवाञ्चि
तृ	गोचा	गवाग्भ्याम्	गवाग्भिः
च	गोचे	गवाग्भ्याम्	गवाग्भ्यः
प	गोचः	गवाग्भ्याम्	गवाग्भ्यः
ष	गोचः	गोचोः	गोचाम्
स	गोचि	गोचोः	गवाक्षु

सम्बो हे गवाक्

तिर्य्यच्-शब्दः।

प्र	तिर्य्यंक्	तिरश्ची	तिर्य्यञ्चि
द्वि	तिर्य्यंक्	तिरश्ची	तिर्य्यञ्चि
तृ	तिरश्चा	तिर्य्यग्भ्याम्	तिर्य्यग्भिः
च	तिरश्चे	तिर्य्यग्भ्याम्	तिर्य्यग्भ्यः
प	तिरश्चः	तिर्य्यग्भ्याम्	तिर्य्यग्भ्यः
ष	तिरश्चः	तिरश्चोः	तिरश्चाम्
स	तिरश्चि	तिरश्चोः	तिर्य्यक्षु

सम्बो हे तिर्य्यंक्

ऊर्ज्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	ऊर्क् ऊर्ग्	ऊर्ज्जौ	ऊर्न्ज्जि ऊर्ज्जि
द्वि	ऊर्क् ऊर्ग्	ऊर्ज्जौ	ऊर्न्ज्जि ऊर्ज्जि
तृ	ऊर्ज्जा	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भिः
च	ऊर्ज्जे	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भ्यः
प	ऊर्ज्जः	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भ्यः
ष	ऊर्ज्जः	ऊर्जोः	ऊर्जाम्
स	ऊर्जि	ऊर्जोः	ऊर्क्षु
सम्बो	हे ऊर्क् ऊर्ग्		

असृज्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	असृक् असृग्	असृजी	असृञ्जि
द्वि	असृक् असृग्	असृजी	असानि, असृञ्जि
तृ	अस्ना असृजा	असभ्याम्, असृग्भ्याम्	असभिः, असृग्भिः
च	अस्ने असृजे	असभ्याम्, असृग्भ्याम्	असभ्यः, असृग्भ्यः
प	अस्नः असृजः	असभ्याम्, असृग्भ्याम्	असभ्यः, असृग्भ्यः
ष	अस्नः असृजः	अस्नोः, असृजोः	अस्नाम्, असृजाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	असि असनि / असृजि	अस्नोः / असृजोः	अससु / असृक्षु

सम्बो हे असृक्

यकृत्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ए	यकृत्	यकृती	यकृन्ति
द्वि	यकृत्	यकृती	यकानि / यकृन्ति
तृ	यक्ना यकृता	यकभ्याम् / यकृद्भ्याम्	यकभिः / यकृद्भिः
च	यक्ने यकृते	यकभ्याम् / यकृद्भ्याम्	यकभ्यः / यकृद्भ्यः
प	यक्नः यकृतः	यकभ्याम् / यकृद्भ्याम्	यकभ्यः / यकृद्भ्यः
ष	यक्नः यकृतः	यक्नोः / यकृतोः	यक्नाम् / यकृताम्
स	यक्नि, यकनि, / यकृति	यक्नोः / यकृतोः	यकसु / यकृत्सु

सम्बो हे यकृत्

एवं-शकृत्।

ददत्-शब्दः।

प्र	ददत्	ददती	ददन्ति ददति

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
द्वि	ददत्	ददती	ददन्ति ददति
तृ	ददता	ददद्भ्याम्	ददद्भिः

शेषं पुंलिङ्गवत् एवं जच्चत् जाग्रदादयः ।

तुदत्-शब्दः ।

प्र	तुदत्	तुदन्ती तुदती	तुदन्ति
द्वि	तुदत्	तुदन्ती तुदती	तुदन्ति
तृ	तुदता	तुदद्भ्याम्	तुदद्भिः

शेषं पुंलिङ्गवत् एवं भात् ।

पचत्-शब्दः ।।

प्र	पचत्	पचन्ती	पचन्ति
द्वि	पचत्	पचन्ती	पचन्ति

शेषं पुंलिङ्गवत् एवं दीव्यत् ।

ब्रह्मन्-शब्दः ।

प्र	ब्रह्म	ब्रह्मणी	ब्रह्माणि
द्वि	ब्रह्म	ब्रह्मणी	ब्रह्माणि
तृ	ब्रह्मणा	ब्रह्मभ्याम्	ब्रह्मभिः
च	ब्रह्मणे	ब्रह्मभ्याम्	ब्रह्मभ्यः
प	ब्रह्मणः	ब्रह्मभ्याम्	ब्रह्मभ्यः
ष	ब्रह्मणः	ब्रह्मणोः	ब्रह्मणाम्
स	ब्रह्मणि	ब्रह्मणोः	ब्रह्मसु

सम्बो हे ब्रह्मन् ब्रह्म

स्वप्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	स्वप्	स्वपी	स्वाम्पि
द्वि	स्वप्	स्वपी	स्वाम्पि
तृ	स्वपा	स्वद्भ्याम्	स्वद्भिः

अहन्-शब्दः।

प्र	अहः	अह्नी अहनी	अहानि
द्वि	अहः	अह्नी अहनी	अहानि
तृ	अह्ना	अहोभ्याम्	अहोभिः
च	अह्ने	अहोभ्याम्	अहोभ्यः
प	अह्नः	अहोभ्याम्	अहोभ्यः
ष	अह्नः	अह्नोः	अह्नाम्
स	अह्नि अहनि	अह्नोः	अहःसु

सम्बो हे अहः

धामन्-शब्दः।

प्र	धाम	धाम्नी धामनी	धामानि
द्वि	धाम	धाम्नी धामनी	धामानि
तृ	धाम्ना	धामभ्याम्	धामभिः
च	धाम्ने	धामभ्याम्	धामभ्यः
प	धाम्नः	धामभ्याम्	धामभ्यः
ष	धाम्नः	धाम्नोः	धाम्नाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	धाम्नि धामनि	धाम्नोः	धामसु
सम्बो	हे धाम		

धनुष्-शब्दः ।

प्र	धनुः	धनुषी	धनूंषि
द्वि	धनुः	धनुषी	धनूंषि
तृ	धनुषा	धनुर्भ्याम्	धनुर्भिः
च	धनुषा	धनुर्भ्याम्	धनुर्भ्यः
प	धनुषः	धनुर्भ्याम्	धनुर्भ्यः
ष	धनुषः	धनुषोः	धनुषाम्
स	धनुषि	धनुषोः	धनुःषु

हविस् शब्दः ।

प्र	हविः	हविषी	हवींषि
द्वि	हविः	हविषी	हवींषि
तृ	हविषा	हविर्भ्याम्	हविर्भिः
च	हविषे	हविर्भ्याम्	हविर्भ्यः
प	हविषः	हविर्भ्याम्	हविर्भ्यः
ष	हविषः	हविषोः	हविषाम्
स	हविषि	हविषोः	हविःषु
सम्बो	हे हविः		

पयस्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	पयः	पयसी	पयांसि
द्वि	पयः	पयसी	पयांसि
तृ	पयसा	पयोभ्याम्	पयोभिः
च	पयसे	पयोभ्याम्	पयोभ्यः
प	पयसः	पयोभ्याम्	पयोभ्यः
ष	पयसः	पयसोः	पयसाम्
स	पयसि	पयसोः	पयःसु
सम्बो	हे पयः		

इति हसन्त क्लीवलिङ्ग-शब्दाः ।

अथ सर्वनाम ।

सर्व विश्व उभ उभय भवत् त्वत् त्व एक सम सिम नेम अन्य अन्यतर इतर डतर डतम प्रत्ययान्त त्यद् तद् यद् एतद् इदम् अदस् किम् द्वि अस्मद् युष्मद् पूर्व पर अवर दक्षिण उत्तर अपर अधर अन्तर स्व एते शब्दाः सर्वनाम संज्ञा भवन्ति ।

पुंलिङ्गे—सर्व-शब्दः ।

प्र	सर्वः	सर्वौ	सर्वे
द्वि	सर्वम्	सर्वौ	सर्वान्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	सर्वेण	सर्वाभ्याम्	सर्वैः
च	सर्वस्मै	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
प	सर्वस्मात्	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्यः
ष	सर्वस्य	सर्वयोः	सर्वेभ्य
स	सर्वस्मिन्	सर्वयोः	सर्वेषु

सम्बो हे सर्व

क्लीवलिङ्गे—सर्व-शब्दः ।

प्र	सर्वम्	सर्वे	सर्वाणि
द्वि	सर्वम्	सर्वे	सर्वाणि

शेषं पुंलिङ्गवत् ।

स्त्रीलिङ्गे—सर्व-शब्दः ।

प्र	सर्वा	सर्वे	सर्वाः
द्वि	सर्वाम्	सर्वे	सर्वाः
तृ	सर्वया	सर्वाभ्याम्	सर्वाभिः
च	सर्वस्यै	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्यः
प	सर्वस्याः	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्यः
ष	सर्वस्याः	सर्वयोः	सर्वासाम्
स	सर्वस्याम्	सर्वयोः	सर्वासु

सम्बो हे सर्वे

उभ शब्दः द्विवचनान्तः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	उभौ		
द्वि	उभौ		
तृ	उभाभ्याम्		
च	उभाभ्याम्		
प	उभाभ्याम्		
ष	उभयोः		
स	उभयोः		

एवं त्रिषु लिङ्गेषु ।

नेम शब्दः सर्ववत् केवलं प्रथमाया बहुवचने नेमे नेमा इति विशेषः ।

पुंलिङ्गे—पूर्व—शब्दः ।

प्र	पूर्वः	पूर्वौ	पूर्वे पूर्वाः
द्वि	पूर्वम्	पूर्वौ	पूर्वान्
तृ	पूर्वेण	पूर्वाभ्याम्	पूर्वैः
च	पूर्वस्मै	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः
प	पूर्वस्मात् पूर्वात्	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः
ष	पूर्वस्य	पूर्वयोः	पूर्वेषाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	पूर्वस्मिन् पूर्वे	पूर्वयोः	पूर्वेषु

क्लीवलिङ्गे—पूर्व-शब्दः ।

प्र	पूर्वम्	पूर्वे	पूर्वाणि
द्वि	पूर्वम्	पूर्वे	पूर्वाणि

शेषं पुंलिङ्गवत् ।

स्त्रीलिङ्गे—पूर्वशब्दः ।

प्र	पूर्वा	पूर्वे	पूर्वाः
द्वि	पूर्वाम्	पूर्वे	पूर्वाः
तृ	पूर्वया	पूर्वाभ्याम्	पूर्वाभिः
च	पूर्वस्यै	पूर्वाभ्याम्	पूर्वाभ्यः
प	पूर्वस्याः	पूर्वाभ्याम्	पूर्वाभ्यः
ष	पूर्वस्याः	पूर्वयोः	पूर्वासाम्
स	पूर्वस्याम्	पूर्वयोः	पूर्वासु

पुंलिङ्गे—पर-शब्दः ।

प्र	परः	परौ	परे पराः
द्वि	परम्	परौ	परान्
तृ	परेण	पराभ्याम्	परैः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	परस्मै	पराभ्याम्	परेभ्यः
प	परस्मात् परात्	पराभ्याम्	परेभ्यः
ष	परस्य	परयोः	परेषाम्
स	परस्मिन् परे	परयोः	परेषु

एवम् अपर अवर-शब्दौ।

क्लीवलिङ्गे—पर-शब्दः।

प्र	परम्	परे	पराणि
द्वि	परम्	परे	पराणि

शेषं पुंलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे—पर-शब्दः।

प्र	परा	परे	पराः
द्वि	पराम्	परे	पराः
तृ	परया	पराभ्याम्	पराभिः
च	परस्यै	पराभ्याम्	पराभ्यः
प	परस्याः	पराभ्याम्	पराभ्यः
ष	परस्याः	परयोः	परासाम्
स	परस्याम्	परयोः	परासु

पुंलिङ्गे—दक्षिण-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	दक्षिणः	दक्षिणौ	दक्षिणे दक्षिणाः
द्वि	दक्षिणम्	दक्षिणौ	दक्षिणान्
तृ	दक्षिणेन	दक्षिणाभ्याम्	दक्षिणैः
च	दक्षिणस्मै	दक्षिणाभ्याम्	दक्षिणेभ्यः
प	दक्षिणस्मात्, दक्षिणात्	दक्षिणाभ्याम्	दक्षिणेभ्यः
ष	दक्षिणस्य	दक्षिणयोः	दक्षिणेषाम्
स	दक्षिणस्मिन्, दक्षिणे	दक्षिणयोः	दक्षिणेषु

क्लीबलिङ्गे दक्षिण-शब्दः।

प्र	दक्षिणम्	दक्षिणे	दक्षिणानि
द्वि	दक्षिणम्	दक्षिणे	दक्षिणानि

शेषं पुंलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे दक्षिण-शब्दः।

प्र	दक्षिणा	दक्षिणे	दक्षिणाः
द्वि	दक्षिणाम्	दक्षिणे	दक्षिणाः
तृ	दक्षिणया	दक्षिणाभ्याम्	दक्षिणाभिः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	दक्षिणस्यै	दक्षिणाभ्याम्	दक्षिणाभ्यः
प	दक्षिणस्याः	दक्षिणाभ्याम्	दक्षिणाभ्यः
ष	दक्षिणस्याः	दक्षिणयोः	दक्षिणासाम्
स	दक्षिणस्याम्	दक्षिणयोः	दक्षिणासु

एवम् उत्तर अधर अन्तर स्व शब्दाः।

पुंलिङ्गे—अन्य शब्दः।

प्र	अन्यः	अन्यौ	अन्ये
द्वि	अन्यम्	अन्यौ	अन्यान्
तृ	अन्येन	अन्याभ्याम्	अन्यैः
च	अन्यस्मै	अन्याभ्याम्	अन्येभ्यः
प	अन्यस्मात्	अन्याभ्याम्	अन्येभ्यः
ष	अन्यस्य	अन्ययोः	अन्येषाम्
स	अन्यस्मिन्	अन्ययोः	अन्येषु

क्लीवलिङ्गे अन्य शब्दः।

प्र	अन्यत्	अन्ये	अन्यानि
द्वि	अन्यत्	अन्ये	अन्यानि

शेषं पुलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे।

प्र	अन्या	अन्ये	अन्याः
द्वि	अन्याम्	अन्ये	अन्याः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तृ	अन्यया	अन्याभ्याम्	अन्याभिः
च	अन्यस्यै	अन्याभ्याम्	अन्याभ्यः
प	अन्यस्याः	अन्याभ्याम्	अन्याभ्यः
ष	अन्यस्याः	अन्ययोः	अन्यासाम्
स	अन्यस्याम्	अन्ययोः	अन्यासु

पुंलिङ्गे त्यद्-शब्दः ।

प्र	स्यः	त्यौ	त्ये
द्वि	त्यम्	त्यौ	त्यान्
तृ	त्येन	त्याभ्याम्	त्यैः
च	त्यस्मै	त्याभ्याम्	त्येभ्यः
प	त्यस्मात्	त्याभ्याम्	त्येभ्यः
ष	त्यस्य	त्ययोः	त्येषाम्
स	त्यस्मिन्	त्ययोः	त्येषु

क्लीवलिङ्गे त्यद्-शब्दः ।

प्र	त्यत्	त्ये	त्यानि
द्वि	त्यत्	त्ये	त्यानि

शेषं पुंलिङ्गवत् ।

स्त्रीलिङ्गे त्यद्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	स्या	त्ये	त्याः
द्वि	त्याम्	त्ये	त्याः
तृ	त्यया	त्याभ्याम्	त्याभिः
च	त्यस्यै	त्याभ्याम्	त्याभ्यः
प	त्यस्याः	त्याभ्याम्	त्याभ्यः
ष	त्यस्याः	त्ययोः	त्यासाम्
स	त्यस्याम्	त्ययोः	त्यासु

पुंलिङ्गे तद्-शब्दः ।

प्र	सः	तौ	ते
द्वि	तम्	तौ	तान्
तृ	तेन	ताभ्याम्	तैः
च	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः
प	तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः
ष	तस्य	तयोः	तेषाम्
स	तस्मिन्	तयोः	तेषु

क्लीबलिङ्गे तद्-शब्दः ।

प्र	तत्	ते	तानि

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
द्वि	तत्	ते	तानि

शेषं पुंलिङ्गवत् ।

स्त्रीलिङ्गे तद्-शब्दः ।

प्र	सा	ते	ताः
द्वि	ताम्	ते	ताः
तृ	तया	ताभ्याम्	ताभिः
च	तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्यः
प	तस्याः	ताभ्याम्	ताभ्यः
ष	तस्याः	तयोः	तासाम्
स	तस्याम्	तयोः	तासु

पुंलिङ्गे एतद्-शब्दः ।

प्र	एषः	एतौ	एते
द्वि	एतम्	एतौ	एतान्
तृ	एतेन	एताभ्याम्	एतैः
च	एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्यः
प	एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्यः
ष	एतस्य	एतयोः	एतेषाम्
स	एतस्मिन्	एतयोः	एतेषु

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	एतत्	एते	एतानि
द्वि	एतत्	एते	एतानि।

शेषं पुंलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे एतद्-शब्दः।

प्र	एषा	एते	एताः
द्वि	एताम्	एते	एताः
तृ	एतया	एताभ्याम्	एताभिः
च	एतस्यै	एताभ्याम्	एताभ्यः
प	एतस्याः	एताभ्याम्	एताभ्यः
ष	एतस्याः	एतयोः	एतासाम्
स	एतस्याम्	एतयोः	एतासु

पुंलिङ्गे यद्-शब्दः।

प्र	यः	यौ	ये
द्वि	यम्	यौ	यान्
तृ	येन	याभ्याम्	यैः
च	यस्मै	याभ्याम्	येभ्यः
प	यस्मात्	याभ्याम्	येभ्यः
ष	यस्य	ययोः	येषाम्
स	यस्मिन्	ययोः	येषु

क्लीवलिङ्गे यद्-शब्दः।

प्र	यत्	ये	यानि
द्वि	यत्	ये	यानि

शेषं पुंलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे यद्-शब्दः ।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	या	ये	याः
द्वि	याम्	ये	याः
तृ	यया	याभ्याम्	याभिः
च	यस्यै	याभ्याम्	याभ्यः
प	यस्याः	याभ्याम्	याभ्यः
ष	यस्याः	ययोः	यासाम्
स	यस्याम्	ययोः	यासु

अस्मद्-शब्दः ।

प्र	अहम्	आवाम्	वयम्
द्वि	माम् मा	आवाम् नौ	अस्मान् नः
तृ	मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
च	मह्यम् मे	आवाभ्याम् नौ	अस्मभ्यम् नः
प	मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्
ष	मम मे	आवयोः नौ	अस्माकम् नः
स	मयि	आवयोः	अस्मासु

त्रिष्वेव लिङ्गेषु एवं रूपम् ।

युष्मद्-शब्दः ।

प्र	त्वम्	युवाम्	यूयम्
द्वि	त्वाम् त्वा	युवाम् वाम्	युष्मान् वः
तृ	त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभिः
च	तुभ्यम् ते	युवाभ्याम् वाम्	युष्मभ्यम् वः
प	त्वत्	युवाभ्याम्	युष्मत्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ष	तव ते	युवयोः वाम्	युष्माकम् वः
स	त्वयि	युवयोः	युष्मासु

त्रिष्वेव लिङ्गेषु एवम्।

पुंलिङ्गे इदम् शब्दः।

प्र	अयम्	इमौ	इमे
द्वि	इमम्	इमौ	इमान्
तृ	अनेन	आभ्याम्	एभिः
च	अस्मै	आभ्याम्	एभ्यः
प	अस्मात्	आभ्याम्	एभ्यः
ष	अस्य	अनयोः	एषाम्
स	अस्मिन्	अनयोः	एषु

क्लीवलिङ्गे इदम्-शब्दाः।

प्र	इदम्	इमे	इमानि
द्वि	इदम्	इमे	इमानि

शेषं पुंलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे इदम्-शब्दः।

प्र	इयम्	इमे	इमाः
द्वि	इमाम्	इमे	इमाः
तृ	अनया	आभ्याम्	आभिः
च	अस्यै	आभ्याम्	आभ्यः
प	अस्याः	आभ्याम्	आभ्यः
ष	अस्याः	अनयोः	आसाम्
स	अस्याम्	अनयोः	आसु

पुंलिङ्गे किम्-शब्दः।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्र	कः	कौ	के
द्वि	कम्	कौ	कान्
तृ	केन	काभ्याम्	कैः
च	कस्मै	काभ्याम्	केभ्यः
प	कस्मात्	काभ्याम्	केभ्यः
ष	कस्य	कयोः	केषाम्
स	कस्मिन्	कयोः	केषु

क्लीवलिङ्गे किम्-शब्दः।

प्र	किम्	के	कानि
द्वि	किम्	के	कानि

शेषं पुंलिङ्गवत्।

स्त्रीलिङ्गे किम्-शब्दः।

प्र	का	के	काः
द्वि	काम्	के	काः
तृ	कया	काभ्याम्	काभिः
च	कस्यै	काभ्याम्	काभ्यः
प	कस्याः	काभ्याम्	काभ्यः
ष	कस्याः	कयोः	कासाम्
स	कस्याम्	कयोः	कासु

पुंलिङ्गे अदस्-शब्दः।

प्र	असौ	अमू	अमी
द्वि	अमुम्	अमू	अमून्
तृ	अमुना	अमूभ्याम्	अमीभिः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
च	अमुष्मै	अमूभ्याम्	अमीभ्यः
प	अमुष्मात्	अमूभ्याम्	अमीभ्यः
ष	अमुष्य	अमुयोः	अमीषाम्
स	अमुष्मिन्	अमुयोः	अमीषु

क्लीबलिङ्गे अदस्-शब्दः ।

प्र	अदः	अमू	अमूनि
द्वि	अदः	अमू	अमूनि

शेषं पुंलिङ्गवत् ।

स्त्रीलिङ्गे अदस्-शब्दः ।

प्र	असौ	अमू	अमूः
द्वि	अमूम्	अमू	अमूः
तृ	अमुया	अमूभ्याम्	अमूभिः
च	अमुष्यै	अमूभ्याम्	अमूभ्यः
प	अमुष्याः	अमूभ्याम्	अमूभ्यः
ष	अमुष्याः	अमुयोः	अमूषाम्
स	अमुष्याम्	अमुयोः	अमूषु

द्विवचनान्त—द्वि-शब्दः ।

	पुंलिङ्गे	क्लीबलिङ्गे	स्त्रीलिङ्गे
प्र	द्वौ	द्वे	द्वे
द्वि	द्वौ	द्वे	द्वे
तृ	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्
च	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्
प	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्
ष	द्वयोः	द्वयोः	द्वयोः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	द्वयोः	द्वयोः	द्वयोः

संख्यावाचक-शब्दः ।

प्रथम-शब्दः रामवत् केवलं प्रथमाया बहुवचने प्रथमे प्रथमाः स्याताम् इति विशेषः ।

द्वितीय-शब्दः ।

प्र	द्वितीयः	द्वितीयौ	द्वितीयाः
द्वि	द्वितीयम्	द्वितीयौ	द्वितीयान्
तृ	द्वितीयेन	द्वितीयाभ्याम्	द्वितीयैः
च	द्वितीयस्मै / द्वितीयाय	द्वितीयाभ्याम्	द्वितीयेभ्यः
प	द्वितीयस्मात् / द्वितीयात्	द्वितीयाभ्याम्	द्वितीयेभ्यः
ष	द्वितीयस्य	द्वितीययोः	द्वितीयानाम्
स	द्वितीयस्मिन् / द्वितीये	द्वितीययोः	द्वितीयेषु

एवं तृतीय-शब्दः ।

बहुवचनान्त—त्रि-शब्दः ।

	पुंलिङ्गे	क्लीवलिङ्गे	स्त्रीलिङ्गे
प्र	त्रयः	त्रीणि	तिस्रः
द्वि	त्रीन्	त्रीणि	तिस्रः
तृ	त्रिभिः	त्रिभिः	तिसृभिः
च	त्रिभ्यः	त्रिभ्यः	तिसृभ्यः
प	त्रिभ्यः	त्रिभ्यः	तिसृभ्यः
ष	त्रयाणाम्	त्रयाणाम्	तिसृणाम्

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
स	त्रिषु	त्रिषु	तिसृषु

बहुवचनान्त—चतुर् शब्दः ।

	पुंलिङ्गे	क्लीबलिङ्गे	स्त्रीलिङ्गे
प्र	चत्वारः	चत्वारि	चतस्रः
द्वि	चतुरः	चत्वारि	चतस्रः
तृ	चतुर्भिः	चतुर्भिः	चतसृभिः
च	चतुर्भ्यः	चतुर्भ्यः	चतसृभ्यः
प	चतुर्भ्यः	चतुर्भ्यः	चतसृभ्यः
ष	चतुर्णाम्	चतुर्णाम्	चतसृणाम्
स	चतुर्षु	चतुर्षु	चतसृषु

	पञ्चन्-शब्दः	षष्-शब्द	सप्तन् शब्दः
प्र	पञ्च	षट्	सप्त
द्वि	पञ्च	षट्	सप्त
तृ	पञ्चभिः	षड्भिः	सप्तभिः
च	पञ्चभ्यः	षड्भ्यः	सप्तभ्यः
प	पञ्चभ्यः	षड्भ्यः	सप्तभ्यः
ष	पञ्चानाम्	षण्णाम्	सप्तानाम्
स	पञ्चसु	षट्सु	सप्तसु

एतेषाम् त्रिष्वेव लिङ्गेषु समानं रूपम् ।

बहुवचनान्त अष्टन् नवन् दशन् ।

प्र	अष्टौ अष्ट	नव	दश
द्वि	अष्टौ अष्ट	नव	दश
तृ	अष्टाभिः अष्टभिः	नवभिः	दशभिः
च	अष्टाभ्यः अष्टभ्यः	नवभ्यः	दशभ्यः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प	अष्टाभ्यः अष्टभ्यः	नवभ्यः	दशभ्यः
ष	अष्टानाम्	नवानाम्	दशानाम्
स	अष्टासु अष्टसु	नवसु	दशसु

एतेषामपि रूपं त्रिषु लिङ्गेषु समानम्।

प्रचलिताव्ययशब्दसंग्रहः।

अ। अकस्मात्। अग्रतस्। अग्रेस्। अङ्ग। अचिरात्। अञ्जसा। अट्टट्ट। अतस्। अतीव। अत्र। अथ। अथकिम्। अथो, अद्धा, अद्य। अधरात्। अधरेण। अधस्, अधस्तात्। अधुना। अनुपदम्। अन्ततस्। अन्तर्। अन्तरा। अन्तरेण, अन्यत्। अन्यतरेद्युस्, अन्यतस्। अन्यत्र। अन्यथा, अन्यदा, अन्येद्युस्। अपरेद्युस्। अभितस्, अमा। अमुत्र, अयि। अये। अरे। अरेरे। अर्वाक्। अर्वाच्। अलम्। अवश्यम्। अस्तम्, अस्ति, अस्तु। अहह, अहहा। अहे। अहो। अहोवत। अह्नाय। आ। आम्, आः। आरात् आविस्। आहो। आहोस्वित्। इ। इतरेद्युस्। इति। इतिह। इत्थम्। इदानीम्, इव, इस्। ईषत्। उ, उच्चकैस्, उच्चैस् उत, उताहो। उताहोस्वित्, उत्तरतस्, उत्तरात्, उत्तरेण। उत्तरेद्युस्। उदक्। उपजोषम्। उपयोषम्। उपांशु। उभयतस्, उभयेद्युस्। उम्। उररी, उरी, उररी। ऊ, ऊम्। ऊररी, ऊरी, ऊररी।

ऋते । ए । एकदा । एतर्हि । एव । एवम् । ऐ ।
ओ । ओम् । औ । कच्चित् । कति । कथम् । कदा ।
कदाचन । कदाचित् । कर्हि । कर्हिचित् । का-
मम् । किञ्च । किञ्चन । किञ्चित् । किन्तु । किन्नु ।
किम् । किमु । किमुत । किंवा । किल । कु ।
कुतस् । कुत्र । कुत्रचित् । केशाकेशि । क्व । क्वचन ।
क्वचित् । खलु । चतुर्द्धा । चिरम् । चिररात्राय ।
चिरस्य । चिरात् । चिराय । चिरे । चिरेण । चेत् ।
जातु । जोषम् । झटिति । तत् । ततस् । तत्र ।
तथा । तदा । तदानीम् । तावत् । तिरस् । तिर्य्यक् ।
तु । तूष्णीम् त्रेधा । त्रैधम् । दक्षिणतस् । दक्षि-
णात् । दक्षिणेन । दण्डादण्डि । दिवा । दिष्ट्या ।
दुष्ठु । द्राक् । द्विधा । द्वेधा । धिक् । न । नञ् ।
नक्तम् नमस् । नवतिधा । नवतिशस् । नवधा ।
नवशस् । नहि । ना । नाना । नाम । नास्ति ।
निकषा । नितराम् । नित्यदा । नीचकैस् । नी-
चैस् । नूनम् । नो । न्यक् । पञ्चधा । परम् । पर-
श्वस् । पराक् । परितस् । परुत् । परेद्यवि । परे-
द्युस् । पश्चात् । पुनःपुनर् । पुनर् । पुरतस् । पुरस् ।
पुरस्तात् । पुरा । पूर्वेण । पूर्वेद्युस् । पृथक् । पृष्ठ-
तस् । प्रकामम् । प्रग् । प्रत्यक् । प्रत्यहम् । प्रत्युत ।
प्रसह्य । प्राक् । प्रातर् । प्रादुस् । प्राध्वम् । प्राय-
शस् । प्रायस् । प्राह्णे । प्रेत्य । फट् । बहुशस्

भगोस्। भूयस्। भूरि। भूरिशस्। भृशम्। भो। भोस्। मंक्षु। मत्। मनाक्। मम। मा। मिथस्। मिथ्या। मुधा। मुष्टामुष्टि। मुष्टीमुष्टि। मुहुस्। मृषः। यत्। यतस्। यत्र। यथा। यथातथम्। यथायथम्। यथार्हम्। यथावत्। यथास्वम्। यथा-शक्ति। यथेप्सितम्। यदा। यदि। यावत्। युग-पद्। रहस्। वत्। वत। वरम्। वषट्। वौषट्। वहिस्। वा। विधिवत्। विना। विष्वक्। वि-ष्वक्। शनैस्। शश्वत्। शान्तम्। श्रत्। श्वस्। संवत्। सकृत्। सत्रा। सदा। सद्यस्। समन्त-तस्। समन्तात्। समम्। समया। समुपयोषम्। सम्यक्। सर्वतस्। सर्वत्र। सर्वथा। सर्वदा। सहसा। साकम्। साक्षात्। साचि। सामि। साम्प्रतम्। सायम्। सार्द्धम्। सुचिरम्। सुत-राम्। स्थाने। स्म। स्वतस्। स्वधा। स्वयम्। स्वर्। स्वस्ति। स्वाहा। स्वित्। ह। हंहो। हञ्जे। हण्डे। हन्त। हला। हा। हिरुक्। हिहि। ही। हुम्। हूम्। हे। हहे। है। हो ह्यम्।

प्र-परादयो विंशतिरुपसर्गाश्चाव्ययशब्दाः।

एतद्भिन्ना अपि अव्ययशब्दाः बहवः सन्ति।

इति श्रीजीवानन्दविद्यासागर-भट्टाचार्य्येण सङ्कलितः शब्दरूपादर्शः समाप्तः।



पण्डितकुलपतिः

श्रीजीवानन्दविद्यासागर वि, ए,

PANDIT KULAPATI

JIBANANDA VIDYASAGARA, B. A.

Superintendent, Free Sanskrit College, Calcutta.